

◆ معرفی پژوهشکده‌ی آمار

- پیش‌گفتار ۱
- اهداف، وظایف و نیروی انسانی ۳

◆ فعالیت‌های گروه‌های پژوهشی و آموزشی

- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی ۱۱
- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و
روش‌های آماری ۲۱
- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و
اطلاع‌رسانی ۳۵
- عملکرد خدمات آموزشی پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۹۹ ۴۳

◆ انتشارات، کتابخانه، مجله‌ها

- نشست‌ها و میزگردهای پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۹۹ ۵۵
- مشارکت در رویدادهای علمی و همکاری با مجامع علمی ۵۷
- بزرگداشت روز جهانی آمار ۶۱
- کتاب‌ها ۶۵
- مجله‌ها ۶۷
- گزارش‌های تحلیلی ۷۲
- فعالیت‌های کتابخانه، اطلاع‌رسانی و روابط عمومی ۷۳
- فهرست کتاب‌ها و طرح‌های پژوهشکده‌ی آمار ۷۸

پژوهشکده‌ی آمار

تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان باباطاهر، خیابان سرتیپ فکوری،
شماره‌ی ۱۴۵
کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۹۱۱
تلفن: ۳-۴۴۰-۸۸۶۳۰
رایانشانی: info@srtc.ac.ir
وب‌گاه: www.srtc.ac.ir

◆ طراحی و صفحه‌آرایی:

طاهره امینی

◆ طرح جلد:

ساناز مهندسی

پیش‌گفتار

پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان بازوی پژوهشی مرکز آمار و نظام آماری کشور از سال ۱۳۷۸ تا کنون تمام توان خود را برای ارتقای کمیت و کیفیت این دانش در طی این سال‌ها به کار بسته است. این مجموعه با توجه به خلأهای جدی موجود در حوزه‌ی آموزش کارکنان شاغل در واحدهای تولیدکننده و فعالان حوزه‌ی آمار رسمی فعالیت‌های گسترده‌ای را هم برای آموزش‌های کوتاه‌مدت حوزه‌ی آمار رسمی انجام می‌دهد. پژوهشکده‌ی آمار خود را مأمور در رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری کشور و تولید و گسترش مستمر دانش در این حوزه می‌داند.

اگرچه در طی این سال‌ها پژوهشکده‌ی آمار با چالش‌هایی رو به رو بوده است اما همکاران متعهد و پرتلاش پژوهشکده‌ی آمار به‌صورت شبانه‌روزی، تمام همت خود را برای ارتقای سطح کیفی فعالیت‌های این مجموعه با اجرای طرح‌های پژوهشی در چارچوب نیازهای نظام آماری کشور، برگزاری دوره‌های آموزشی، حمایت از انتشار کتاب و مقالات پژوهشی صرف کرده‌اند. بر این اساس،

در سال ۱۳۹۹، ۲۶ طرح پژوهشی آغاز یا به اتمام رسیده است. همچنین، برگزاری ۲۷ دوره (وبینار آموزشی) و کارگاه آموزشی و ۳ نشست تخصصی، چاپ و ارائه‌ی ۹ مقاله‌ی علمی در مجلات و کنفرانس‌های داخلی و نیز انتشار ۲۴ مقاله در دو شماره از نشریه‌ی علمی «مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران» علمی و یک نسخه کتاب، انتشار ۱۰ گزارش تحلیلی را نیز می‌توان به‌عنوان بخشی از مجموعه فعالیت‌های این پژوهشکده، در سال مذکور، نام برد. این مجموعه با انعقاد ۳ تفاهم‌نامه، همکاری در برگزاری همایش‌ها، وبینارها و

میزگردهای تخصصی با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در سال ۱۳۹۹ فعالیت‌های خود را دنبال نمود.

لازم است در اینجا از حمایت‌ها و راهنمایی‌های مشفقانه‌ی جناب آقای دکتر حسین‌زاده رئیس محترم مرکز آمار ایران که با تدبیر و راهبری مثال‌زدنی خود نقش ارزنده‌ای در پیش‌برد اهداف پژوهشکده داشته‌اند و نیز سایر اعضای هیئت رئیسه محترم مرکز آمار که همیشه همراه و یاور ما بوده‌اند، سپاسگزاری کنم. همچنین از همه اعضای هیئت علمی، کارشناسان و کارکنان پژوهشکده که در تحقق برنامه‌های سال ۱۳۹۹ کوشا بوده‌اند نیز کمال تشکر را دارم.

با توجه به این سرمایه عظیم، این پژوهشکده در نظر دارد در سال جاری ضمن ادامه‌ی فعالیت‌ها و برنامه‌های سال‌های گذشته در راستای برنامه‌ها و فعالیت‌های مرکز آمار ایران و نظام آماری کشور و به ویژه در جهت نوین‌سازی نظام آماری کشور برنامه‌ریزی و اقدام نماید. در همین راستا اهداف و سیاست‌های کلان زیر برای سال ۱۴۰۰ سیاست‌گذاری شده است که امیدواریم با توکل به خداوند بزرگ و با یاری و همدلی همه همکاران خوب پژوهشکده و سایر کنشگران و علاقه‌مندان نظام آماری کشور به ویژه در

حوزه‌ی آموزش و پژوهش، بتوانیم با گام‌های استوار در جهت تحقق اهداف و برنامه‌های تعیین‌شده و اعتلای جایگاه پژوهشکده در نظام علمی و پژوهشی کشور موفق باشیم.

۱- محقق‌سازی احکام و تکالیف برنامه‌های توسعه ملی آمار در حوزه علمی و پژوهشی

۲- انجام تحلیل‌های دقیق و علمی آماری و پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۳- برقراری ارتباط مؤثر با همه‌ی ارکان نظام آماری و دستگاه‌های اجرایی و نیز مؤسسات علمی، پژوهشی و آموزش عالی کشور

۴- انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی در ارتباط با مدرن‌سازی نظام آماری کشور

۵- ظرفیت‌سازی و توانمندسازی فعالیت‌های علمی و پژوهشی در زمینه‌ی مسائل مربوط به حوزه‌ی آمار

۶- ارتقای سطح کیفی منابع و فعالیت‌های علمی، پژوهشی با توسعه‌ی ظرفیت‌های فنی، تخصصی، علمی و پژوهشی در تولید و انتشار آمارهای رسمی کشور

دکتر اشکان شباک

رئیس پژوهشکده‌ی آمار

اهداف، وظایف و ارکان

پژوهشکده‌ی آمار با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی و به‌منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی نظام آماری در حوزه‌ی آمار و اطلاعات در سال ۱۳۸۷ تأسیس شد. اهداف کلی از تشکیل پژوهشکده‌ی آمار را می‌توان به شرح ذیل اعلام کرد:

در ادامه، و با توجه به خلأهای جدی موجود در حوزه‌ی آموزش کارکنان شاغل در واحدهای تولیدکننده آمار و فعالان حوزه‌ی آمار رسمی، پژوهشکده‌ی آمار با کسب مجوزهای لازم فعالیت‌های گسترده‌ای را برای ارائه‌ی آموزش‌های کوتاه‌مدت حوزه‌ی آمار رسمی آغاز نمود.

در سال ۱۳۹۸، کارگروه تدوین چشم‌انداز و مأموریت پژوهشکده‌ی آمار ضمن بررسی فعالیت‌های گذشته و اجرای مطالعات لازم برای آغاز تدوین برنامه‌ی استراتژیک این پژوهشکده، چشم‌انداز ذیل را به هیئت رئیسه پیشنهاد نمود.

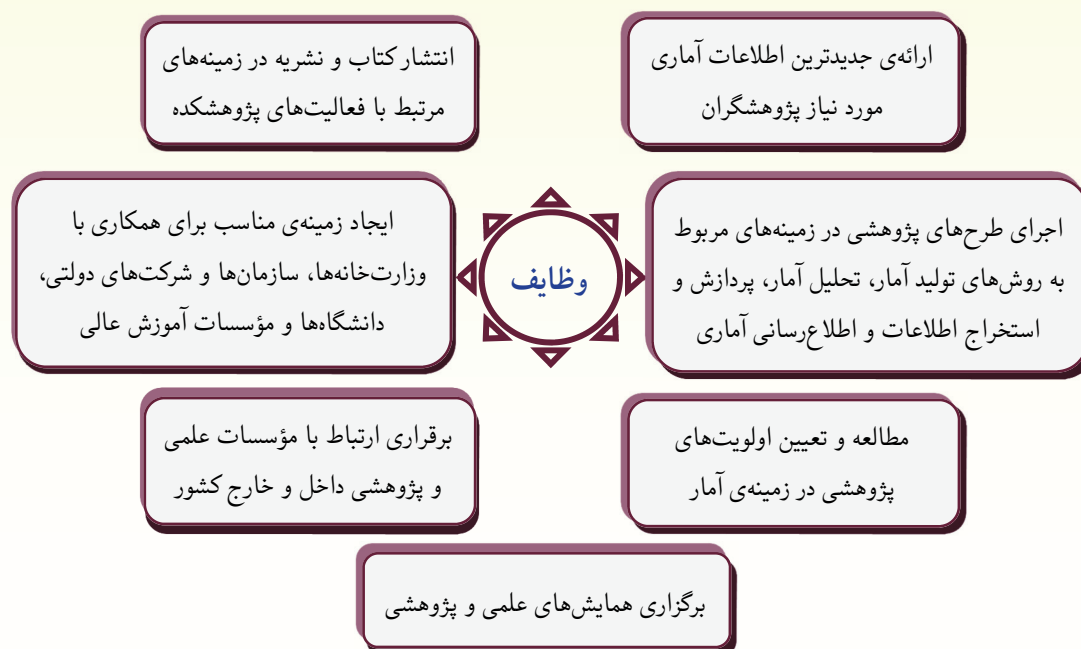
چشم‌انداز:

ما مهم‌ترین پشتیبان علمی نظام آماری ایران با جایگاه برتر پژوهش و آموزش آمار رسمی در آسیا هستیم.
مأموریت:

پژوهشکده‌ی آمار مأموریت خود را رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری ایران و تولید و گسترش مستمر دانش در حوزه آمار می‌داند.

با تصویب هیئت رئیسه‌ی پژوهشکده‌ی آمار، این چشم‌انداز و مأموریت مبنای تدوین برنامه‌ی استراتژیک پژوهشکده خواهد بود.

پژوهشکده برای دستیابی به اهداف خود **وظایف** مهمی بر عهده دارد که در زیر به آن اشاره می‌شود.

سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های کلی پژوهشکده برگرفته از تصمیمات و مصوبات **ارکان** پژوهشکده است. ارکان پژوهشکده‌ی آمار عبارت‌اند از:

هیئت امناء، رئیس پژوهشکده و شورای پژوهش، که در ادامه به اختصار به عملکرد آن‌ها می‌پردازیم.

هیئت امناء بالاترین رکن تصمیم‌گیری پژوهشکده است. هیئت امناء مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه‌ی کشور به‌عنوان رئیس هیئت امناء، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده‌ی تام‌الاختیار او، رئیس مرکز آمار ایران، رئیس پژوهشکده به‌عنوان دبیر هیئت امناء و سه تا پنج تن از شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور است. از جمله وظایف و اختیارات هیئت امناء، تصویب سازمان اداری پژوهشکده بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، بررسی و تصویب بودجه‌ی پژوهشکده که از طرف رئیس پژوهشکده پیشنهاد می‌شود، تصویب حساب‌ها و ترازنامه‌ی سالانه‌ی پژوهشکده، تصویب نحوه‌ی وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، تعیین حسابرس و خزانه‌دار برای پژوهشکده، پیشنهاد آیین‌نامه‌ی مالی و معاملاتی پژوهشکده در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب، تعیین خط مشی علمی و حدود فعالیت‌های پژوهشکده و ارائه‌ی آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب نهایی و بررسی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده است که اجرای این وظایف با کمک کمیسیون دائمی هیئت امناء به‌عنوان بازوی اجرایی آن

صورت می‌گیرد. کمیسیون دائمی هیئت امناء به‌عنوان بازرس اجرایی هیئت امناء مسئول بررسی اولیه‌ی گزارش‌های رئیس پژوهشکده و دستور جلسات هیئت امناء است.

در سال ۱۳۹۹، همچون سال‌های گذشته، کمیسیون دائمی و هیئت امنای پژوهشکده‌ی آمار با تشکیل دو جلسه ضمن بررسی فعالیت‌های پژوهشکده‌ی آمار با اعلام حمایت از جهت‌گیری‌های مربوط به دو حوزه‌ی پژوهش و آموزش، موارد زیر را مورد تأیید قرار دادند:

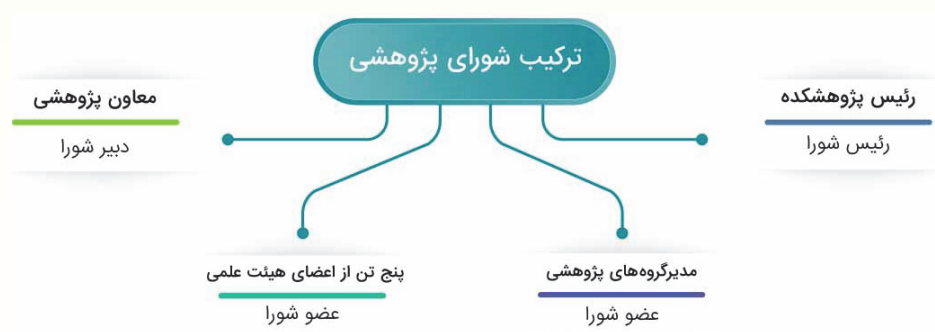
علاوه بر تصویب بودجه تفصیلی سال ۱۳۹۹ پژوهشکده‌ی آمار و آیین‌نامه استخدامی اعضای هیئت علمی و غیر هیئت علمی، گزارش حسابرسی سال ۱۳۹۹ مورد تأیید قرار گرفته و برای سال ۱۴۰۰ حسابرس تعیین شد. همچنین در این جلسات کلیات اصلاح ساختار سازمانی و برنامه راهبردی پژوهشکده آمار مورد بررسی و تصویب قرار گرفتند. همچنین با توجه به نیاز پژوهشکده به تأمین منابع انسانی، موضوع جذب یک‌نفر اعضای هیئت علمی در این جلسه مطرح و در این زمینه نیز اجازه‌ی شرکت پژوهشکده در فراخوان جذب هیئت علمی وزارت علوم داده شد.

رئیس پژوهشکده: رکن دیگر از مجموعه ارکان پژوهشکده‌ی آمار، رئیس است، که نماینده‌ی قانونی پژوهشکده در مراجع حقیقی و حقوقی است، از بین اعضای هیئت علمی، توسط رئیس مرکز آمار ایران معرفی و پس از تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با حکم رئیس مرکز آمار ایران منصوب می‌شود. رئیس

پژوهشکده دارای وظایف و اختیاراتی از جمله اداره و هدایت امور پژوهشکده و نظارت بر حسن اجرای همه فعالیت‌های آن، اخذ اولویت‌های پژوهشی در زمینه‌ی آمار کاربردی از مراجع ذی‌صلاح به‌منظور اجرای طرح‌های پژوهشی و ارائه‌ی آن به شورای پژوهشی، پیشنهاد تشکیلات پژوهشکده به هیئت امنا برای تصویب، صدور احکام مدیران پژوهشکده بر اساس تشکیلات مصوب، امضای قراردادها و اسناد مالی و اداری، تنظیم و پیشنهاد بودجه‌ی سالانه و تفصیلی به هیئت امنا برای تصویب، تنظیم و پیشنهاد برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت پژوهشکده به هیئت امنا، ارسال صورت‌جلسه‌های هیئت امنای پژوهشکده به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران و ارائه‌ی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده به هیئت امنا، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران است.

شورای پژوهشی به‌عنوان یکی دیگر از ارکان پژوهشکده جهت‌گیری‌های پژوهشی را در راستای اهداف پژوهشکده و در قالب طرح‌های پژوهشی ترسیم

می‌نماید. تصویب طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی، نظارت بر کیفیت و حسن اجرای طرح‌های پژوهشی، نظارت بر انتشار کتاب‌ها و نشریه‌های پژوهشی، بررسی نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی و پژوهشی، تعیین خط‌مشی پژوهشکده برای ارتباط علمی با سایر مراکز آموزشی- پژوهشی در محدوده‌ی ضوابط و مقررات کشور و ارزیابی نتایج فعالیت‌های پژوهشی در طول یک‌سال از جمله وظایف و اختیارات این شورا است. در سال ۱۳۹۹، چهار جلسه‌ی شورای پژوهشی در پژوهشکده به‌منظور بررسی و تصویب آیین‌نامه‌هایی از قبیل (آیین‌نامه حمایت از پایان‌نامه‌های آمار رسمی مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری، شیوه‌نامه‌ی پرداخت در پژوهشکده آمار(داوری و حق‌الجلسه‌ها)، آیین‌نامه‌ی چاپ و انتشار اثر در پژوهشکده آمار) تشکیل شد. همچنین با توجه به وظایف پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان بازوی علمی و پژوهشی مرکز آمار ایران، این پژوهشکده در جایگاه دبیر شورای پژوهشی مرکز آمار ایران برای ساماندهی و افزایش فرایند پژوهش در مرکز آمار ایران و نظام آماری کشور ۴ جلسه‌ی شورای پژوهشی در سال ۱۳۹۹ برگزار کرده است.

سیاست‌های کلی و جهت‌گیری‌های اساسی

◀ همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در راستای گسترش آمار رسمی؛
◀ همکاری با سازمان‌ها و انجمن‌های داخلی و بین‌المللی فعال در زمینه‌ی آمار، اقتصاد و جمعیت؛
◀ توسعه‌ی همکاری با نهادهای بین‌المللی حوزه‌ی آمار رسمی از طریق:

- برگزاری دوره‌های بین‌المللی
- تبادل تجربیات با سایر کشورها
- اعزام یا میزبانی از گروه‌های مطالعاتی.

◀ ظرفیت‌سازی در نظام آماری کشور از طریق توسعه‌ی دوره‌های آموزشی و استفاده از مشاورین بین‌المللی؛

◀ تأمین نیازهای پژوهشی نظام آماری از طریق اجرای طرح‌های تحقیقاتی مشترک با مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها؛

◀ تقویت بنیه‌ی مالی پژوهشکده؛

◀ توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی نظام جامع آماری برای دستگاه‌ها؛

◀ توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی طرح‌های ملی و محاسبه‌ی حساب‌های اقماری؛

◀ توسعه‌ی آمارهای ثابتی و اجرای سرشماری ثابتی‌مبنا؛

◀ توسعه‌ی ظرفیت‌های آماری دستگاه‌های اجرایی و تولیدکنندگان آمار در استان‌ها.

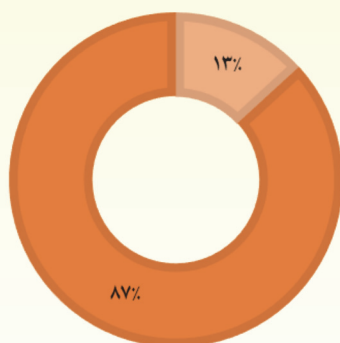

نیروی انسانی

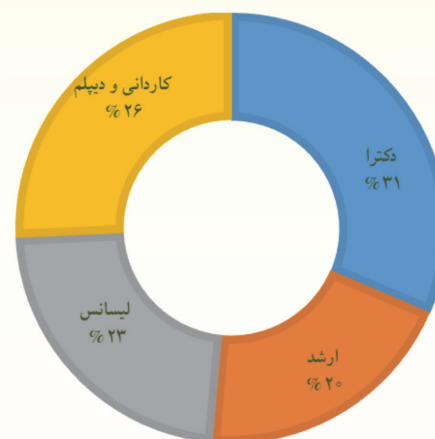
در سال ۱۳۹۹، در مجموع ۲۶۵ نفر با پژوهشکده‌ی آمار همکاری داشته‌اند که ۳۵ نفر از آنان را کارکنان شاغل در پژوهشکده و ۲۳۰ نفر دیگر را پژوهشگران خارج از آن تشکیل می‌دهند.

نمودارهای زیر نوع همکاری آنان را به تفکیک مدرک تحصیلی نشان می‌دهند.

کارکنان شاغل در پژوهشکده کارکنان شاغل در خارج از پژوهشکده

وضع سواد کارکنان پژوهشکده‌ی آمار به تفکیک مدرک تحصیلی

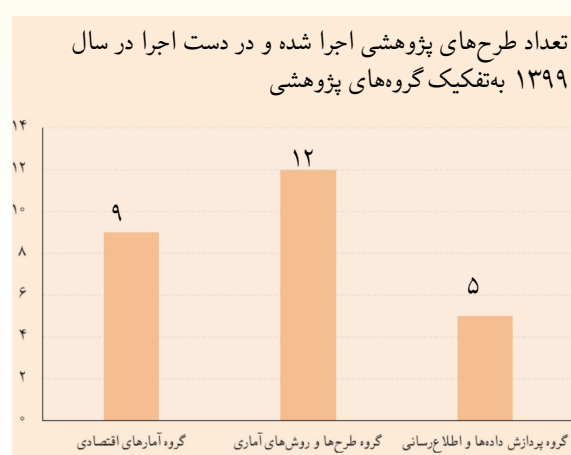

طرح‌های پژوهشی

پژوهشکده‌ی آمار فعالیت‌های خود را در قالب اجرای طرح‌های پژوهشی در سال ۱۳۹۹ پیگیری نموده است. طرح‌های پژوهشی در قالب سه گروه پژوهشی «آمارهای اقتصادی»، «طرح‌های فنی و روش‌های آماری» و «پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی» به اجرا در آمده است. در این سال تعداد ۲۶ طرح پژوهشی در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار داشته است.

در ادامه عناوین و خلاصه‌ی هریک از این طرح‌ها به تفکیک گروه‌های پژوهشی ارائه می‌شود.

معرفی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار متشکل از کارشناسانی مجرب و با تجربه از رشته‌های اقتصاد و جمعیت‌شناسی به‌منظور رفع نیاز حوزه‌های جمعیتی و اقتصادی کشور هر سال با تمام توان خود برای تحقق اهداف از پیش تعیین‌شده گام برمی‌دارد. در زیر به مهم‌ترین این اهداف اشاره شده است:

- اجرای طرح‌های پژوهشی در زمینه‌های مربوط به چالش‌های اقتصادی،
- مطالعه و ارائه‌ی الگوهای مناسب برای برآورد اطلاعات مورد نیاز در بخش‌هایی که چارچوب مشخص برای آمارگیری ندارند یا آمارگیری از آن‌ها مقرون به صرفه نیست.
- مطالعه و ارائه‌ی راه حل‌های مناسب برای محاسبه و تهیه‌ی شاخص‌های تعدیل‌کننده‌ی مورد نیاز برای تبدیل کمیت‌های اقتصادی از قیمت جاری به قیمت ثابت
- مطالعه‌ی توصیه‌های بین‌المللی در زمینه‌های مرتبط با حساب‌های ملی و انطباق آن با مقتضیات کشور
- همکاری با مرکز آمار ایران در زمینه‌ی طرح‌های حساب‌های ملی

معرفی اعضای گروه

آقای ایوب فرامرزی؛
دکترای اقتصاد، عضو
هیئت علمی؛

آقای محمدصادق
علی‌پور؛ دکترای
اقتصاد، عضو هیئت
علمی؛

آقای تقی ترابی، دکترای
اقتصاد، مشاور گروه
پژوهشی آمارهای اقتصادی

خانم مهرنوش میرمحمد؛
فوق لیسانس
جمعیت‌شناسی و
کارشناس پژوهشی؛

آقای محمد غلامی فوق
لیسانس اقتصاد و
کارشناس پژوهشی؛

آقای اسعد اله‌رضایی؛
دکترای اقتصاد،
کارشناس پژوهشی؛ و
معاون پژوهشی؛

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۱- تهیه‌ی حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۷

۲- تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی بخش ICT بر اساس چارچوب حساب‌های ملی

۳- تهیه و تدوین حساب اقماری بخش آموزش برای سال ۱۳۹۶

۴- محاسبه‌ی سهم بخش خصوصی در اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۴

۵- محاسبه‌ی حساب اقتصادی منطقه‌ی آزاد قشم

۶- مطالعه وضعیت اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالمندان در ایران

۷- تعیین چارچوب‌های روش‌شناختی تولید آمارهای جمعیتی مرتبط با اهداف توسعه پایدار

۸- حساب اقماری گردشگری

۹- شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی در جمهوری اسلامی ایران

به‌عنوان یک فناوری مهم در اقتصاد جهان امری پذیرفته شده است.

سنجش و پایش عملکرد جامعه‌ی اطلاعاتی و ارتباطی جمهوری اسلامی ایران و بررسی تأثیرات فناوری اطلاعات و ارتباطات در دستیابی به اهداف توسعه‌ی ملی و بخشی، موضوعی است که در طی سالیان اخیر مورد توجه سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران کشور بوده است و از این‌رو، تولید داده‌ها و آمارهای دقیق و قابل مقایسه، سامان‌دهی و انجام مستمر این پایش و ارائه‌ی گزارش‌های تحلیلی آن به مراجع ذی‌ربط، برای ارزیابی شاخص‌ها و وضعیت در ابعاد ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، نظام پایش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات امری ضروری است. اجرای این طرح پژوهشی با همکاری مرکز آمار ایران و سرمایه‌گذاری وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات در دی سال ۱۳۹۸ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در خرداد سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای محمد غلامی کارشناس گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار بوده است.

۳- تهیه و تدوین حساب اقماری بخش آموزش برای سال ۱۳۹۶

تهیه حساب‌های تفصیلی در بخش خاصی از اقتصاد همچون آموزش از این نظر که به روشن شدن نقش رشته‌فعالیت‌های مختلف اقتصادی کمک می‌کند از اهمیت خاصی برخوردار است. به این منظور در نظام حساب‌های

معرفی طرح‌ها

۱- تهیه حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۷

جداول اصلی حساب‌های ملی سلامت اولین بار توسط مرکز آمار ایران برای سال ۱۳۸۰ تهیه شده است. حساب‌های ملی سلامت برای سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۵ با همکاری مشترک پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران و به سفارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه شده است. اجرای طرح پژوهشی تهیه حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۷ نیز در دی سال ۱۳۹۸ آغاز شد و در آبان ماه سال ۱۳۹۹ به پایان رسید.

۲- تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی بخش ICT بر اساس چارچوب حساب‌های ملی

در طی چند دهه‌ی گذشته، اقتصاد، فرهنگ و امنیت ملی محوره‌های کلیدی برنامه‌ی توسعه‌ی اغلب کشورها بوده‌اند. در سالیان اخیر، کشورها در برنامه‌های توسعه‌ی خود به فناوری‌های نوین مانند فناوری نانو، زیست‌فناوری و فناوری اطلاعات و ارتباطات و موضوعاتی مانند توسعه‌ی پایدار، محیط زیست و سرمایه‌ی انسانی نیز توجه ویژه‌ای داشته‌اند. در این میان، فناوری اطلاعات و ارتباطات

ملی سازمان ملل بخش خاصی تحت عنوان حساب اقماری طراحی شده است، تا بخش‌های ویژه‌ای از اقتصاد که نیازمند حساب‌های خاص با سطح تفصیل بیش‌تر هستند در آن قسمت قرار گیرند. هدف از تهیه‌ی حساب اقماری بخش آموزش، برآورد حساب‌های این بخش بر اساس طبقه‌بندی بین‌المللی آموزش (ISCED)، طبقه‌بندی استاندارد تمامی رشته‌فعالیت‌های اقتصادی (ISIC.V.۴) و طبقه‌بندی آمارهای مالی دولت (GFS) و محاسبه‌ی سهم و اهمیت این بخش در کشور است. در این مطالعه بخش آموزش به‌تفکیک آموزش عالی، آموزش و پرورش و فنی‌حرفه‌ای مورد مطالعه قرار خواهد گرفت.

اجرای این طرح پژوهشی در دی سال ۱۳۹۷ آغاز شد و در اردیبهشت سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر ایوب فرامرزی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۴- محاسبه‌ی سهم بخش خصوصی در اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۴

محاسبه سهم و اندازه بخش خصوصی در اقتصاد، اطلاعات مهم و ارزشمندی را در راستای پایش و قضاوت برنامه‌ها و سیاست‌های اتخاذشده از سوی دولتمردان به دست می‌دهد. با توجه به‌مزیت‌های بخش خصوصی، در برنامه توسعه پس از انقلاب به حرکت در راستای گسترش سهم بخش خصوصی در اقتصاد تأکید شده و تلاش‌هایی هم در این راستا انجام شده است. اما خلأ اطلاعات رسمی و قابل

اتکا در ارتباط با تغییرات و تحولات سهم بخش خصوصی همواره امکان ارزیابی دقیق و مطمئن در ارتباط با اثرگذاری‌ها برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه اقتصادی را از بین برده است. در این مطالعه تلاش شده است تا این خلأ آماری با اتکا به استانداردها و دستورالعمل‌های (NSA۲۰۰۸) از میان برداشته شود.

کاهش تصدی‌گری دولت، ممانعت از مداخله در معادلات بازار و تسهیل در ایجاد شرایط رقابتی در فضای کسب و کار، راهبرد اتخاذ شده از سوی اکثر کشورها جهان در دهه‌های اخیر بوده است. این حرکت در کشور ما نیز در برنامه‌های توسعه و سپس در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مورد توجه بوده است. به دنبال ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و همچنین تصویب ابلاغ قوانین و مقررات متعدد از ابتدای دهه نود از جمله قانون بهبود مستمر کسب و کار و قانون رفع موانع تولید نقش مهمی بر عهده بخش خصوصی گذاشته شد و مقرر شد زمینه‌های لازم برای توسعه این بخش در اقتصاد کشور فراهم شود؛ شناسایی ابعاد کمی این بخش و تعیین جایگاه آن در اقتصاد ملی، هدف اصلی این گزارش برای تأمین بخشی از این زمینه‌ها است.

فضای پیچیده و بهم پیوسته در اقتصاد، کشور ناگزیر از رصد و پایش، برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و به‌کارگیری مجموعه اقدامات منسجم و پیشگیرانه جهت حفظ و ارتقای پویایی نظام اقتصادی کرده است. تحولات، اختلالات و تکانه خارجی مانند تغییرات قیمت جهانی نفت، بحران‌های مالی، تغییر قیمت محصولات در بازارهای جهانی و

تحولات داخلی همگی نمونه موضوعاتی است که نیازمند آسیب‌شناسی و تحلیل آثار آن بر اقتصاد کلان و زیربخش‌های اقتصادی است.

بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد کشور است که از ظرفیت‌ها و پتانسیل بالقوه بالایی در راستای توسعه و تعالی اقتصاد کشور برخوردار است. رشد و توسعه هدفمند، سیستمی و مستمر هر کشور ضمن آن که نیازمند سرمایه‌گذاری‌های جدید در حوزه‌های عمران و زیربنایی از یک سو و توسعه سرمایه‌های انسانی از سوی دیگر است، نیازمند تهیه و تدوین و استقرار نظام آماری پویا و هدفمند و بر اساس آن، تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی است تا بر اساس خروجی‌های نظام آماری و نظام حساب‌های اقتصادی، مدیران و کارشناسان اقتصادی بتوانند ضمن تحلیل علمی و واقعی عملکردهای گذشته و شناسایی نقاط قوت و ضعف آن، با اتخاذ تصمیمات صحیح، دقیق و بهنگام، برنامه‌ریزی فعالیت‌های آتی کشور را در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مستغنی نمایند.

با توجه به اهمیت این موضوع، محاسبه سهم بخش خصوصی در اقتصاد ایران بر حسب نیاز و درخواست اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران، توسط مرکز آمار ایران با همکاری پژوهشکده آمار در قالب این طرح پژوهشی انجام شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در مهر ماه سال ۱۳۹۸ آغاز شد و در خرداد ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی

آقای دکتر فرامرزی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار
است.

۵- محاسبه‌ی حساب اقتصادی منطقه‌ی آزاد قشم

منطقه‌ی آزاد قسم یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مناطق آزاد تجاری- صنعتی کشور است که ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل زیادی برای کمک به تحقق رشد اقتصادی کشور برخوردار است و به همین دلیل، هم در قانون پنجم توسعه‌ی کشور (۱۳۹۰-۱۳۹۴) و هم در لایحه‌ی قانون ششم توسعه‌ی کشور (۱۳۹۵-۱۳۹۹) نقش و جایگاه مهمی برای رشد و توسعه‌ی مناطق آزاد تجاری صنعتی پیش‌بینی شده است.

رشد و توسعه‌ی هدفمند و مستمر هر کشور، استان، شهرستان و منطقه‌ی آزاد، ضمن آن‌که نیازمند سرمایه‌گذاری‌های جدید در حوزه‌های عمران و زیربنایی، از یک طرف و توسعه‌ی سرمایه‌های انسانی از طرف دیگر بوده، نیازمند تهیه و تدوین و استقرار نظام آماری پویا و هدفمند و بر اساس آن تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی است تا بر اساس خروجی‌های نظام آماری و نظام حساب‌های اقتصادی مدیران و کارشناسان منطقه بتوانند ضمن تحلیل علمی و واقعی، عملکردهای گذشته و شناسایی نقاط قوت و ضعف آن، با اتخاذ تصمیمات صحیح، دقیق و به‌هنگام، برنامه‌ریزی فعالیت‌های آتی منطقه را در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مستعنی نمایند.

اجرای این طرح پژوهشی در خرداد سال ۱۳۹۸ آغاز شد و

در تیر سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر ایوب فرامرزی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۶- مطالعه وضعیت اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالمندان در ایران

کشور ایران تحولات جمعیتی قابل توجهی را در دهه‌های اخیر تجربه نموده است. این تحولات در قالب تغییرات پویایی جمعیت به‌خصوص باروری و مرگ و میر نمود داشته است. این مهم، پیامدهای بیشماری را برای کشور به دنبال داشته است. مطالعات بسیاری در رابطه با پیامدهای تحولات جمعیت به‌خصوص در دهه‌های اخیر انجام شده است که اغلب این تحقیقات به بحث پیرامون پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سلامت تغییرات جمعیت در بستر گذار ساختار سنی اختصاص دارد. در بستر گذار ساختار سنی و با انتقال نسل بیش‌زایی موالید به سنین بالای ۶۵ سال، فاز سالموردگی جمعیت در کشور رخ خواهد داد که به اذعان اغلب جمعیت‌شناسان و محققان جمعیتی یکی از مهمترین مسائلی است که کشور ایران در سال‌های آتی با آن مواجه خواهد بود.

در این راستا، شناخت ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و سلامت سالمندان با هدف برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری جهت توانمندی سالمندان در سال‌های آتی چه در سطح ملی و چه در سطح منطقه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است. این پژوهش با هدف شناخت این ویژگی‌ها و کمک برای

سیاست‌گذاری کارآمدتر انجام شده است. طرح پژوهشی «ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالموردگان بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵» با هدف شناخت وضعیت سالموردگان و انجام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی بهتر با حمایت صندوق جمعیت ملل متحد انجام شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت سال ۱۳۹۷ آغاز شد و در خرداد سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر محمد شیری عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۷- تعیین چارچوب‌های روش‌شناختی تولید آمارهای جمعیتی مرتبط با اهداف توسعه پایدار

جمعیت و تحولات جمعیتی و حفظ تعادل آن با طبیعت و محیط زیست، همواره مورد توجه برنامه‌ریزان اقتصادی و اجتماعی و همچنین اندیشمندان حوزه علوم اجتماعی قرار داشته و در این رابطه نیز دیدگاه‌های مختلفی ارائه شده است. به‌طور کلی، کمیت، کیفیت و توزیع بهینه جمعیت در پهنه سرزمین و مهم‌تر از آن رشد متناسب جمعیت یکی از شاخص‌های تأثیرگذار در فرآیند توسعه پایدار است. این موضوع در اهداف توسعه پایدار سازمان ملل نیز مورد توجه زیادی قرار داشته است. به‌طوری‌که می‌توان اذعان نمود که ارتباط تنگاتنگی بین اهداف توسعه پایدار و تحولات جمعیتی در جوامع وجود دارد. بنا بر این در مسیر دستیابی به اهداف توسعه پایدار، شناسایی شاخص‌های جمعیتی که از

اعتبار و روایی بالایی برخوردار باشند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هست. از سوی دیگر شناسایی شکاف‌های اطلاعاتی این شاخص‌ها و محدودیت‌های آماری مربوط به آن به‌منظور پیش‌گیری از ایجاد اختلال در شناخت و ارزیابی دقیق ابعاد جمعیتی اهداف توسعه پایدار نیز از اهمیت بالایی برخوردار است.

با توجه به اهمیت موضوع، پژوهشکده‌ی آمار با در نظر گرفتن رسالت خود در زمینه‌ی اجرای طرح‌های پژوهشی و با هدف مطالعه و بررسی شاخص‌های جمعیتی تأثیرگذار بر توسعه پایدار و شناسایی محدودیت‌های آماری آن‌ها، اجرای طرح پژوهشی مطالعه شاخص‌های جمعیتی اهداف توسعه پایدار و شناسایی شکاف‌های اطلاعاتی آن را در دستور کار خود قرار داده است.

اجرای این طرح پژوهشی در بهمن سال ۱۳۹۸ آغاز شد و در اسفند سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر محمد شیرینی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۸- حساب اقماری گردشگری

نقش مهم گردشگری در اقتصاد، رشد و ظرفیت‌های بالقوه آن برای شغل‌آفرینی توجه کشورهای و سیاست‌گذاران را در دهه‌های اخیر بیش از پیش به خود جلب کرده است. سازمان‌های بین‌المللی هم با توجه به اهمیتی که این صنعت در توسعه اقتصادی دارد با انتشار راهنماها و دستورالعمل‌های مختلف موجب افزایش آگاهی در مورد

اثرات اجتماعی- اقتصادی ساختار و توسعه فعالیت‌های گردشگری شده‌اند.

حساب‌های اقماری گردشگری به سیاست‌گذاران و سرمایه‌گذاران و پژوهشگران تصویری از گردشگری و رابطه آن با سایر بخش‌های اقتصادی را ارائه می‌دهد و امکان مقایسه بین صنعت گردشگری و سایر رشته فعالیت‌ها را فراهم می‌کند. این حساب‌ها درکی عمیقی از ساختار این صنعت فراهم می‌سازد و از چارچوبی استفاده می‌کند که می‌تواند در مراحل بعدی برای محاسبه اثر اقتصادی - اجتماعی گردشگری در سطح منطقه به کار برود و به همراه آن الگویی برای تحلیل سیاسی در مسائل مرتبط به اقتصاد گردشگری، طراحی مدل‌ها، آنالیز رشد و ارزیابی بهره‌وری در این بخش از کسب و کار فراهم می‌آید.

استفاده از داده‌های موجود، انجام طرح‌های پیمایشی پیش‌بینی شده و مشخص شدن سطح فعالیت‌های انجام شده در این بخش می‌تواند به صورت واضح‌تری به ارائه نقش گردشگری در ایجاد، حفظ و متنوع‌سازی اشتغال و تولید ثروت در این بخش از اقتصاد کمک کند. با استفاده از داده‌های قابل اطمینان این بخش، اطلاعات مورد نیاز برای توسعه راهبردهای اشتغالی در اختیار سیاست‌گذاران قرار می‌گیرد و آنها را قادر می‌سازد تا برنامه‌های خود را برای حداکثرسازی رشد گردشگری و سهم آن در اشتغال متمرکز کنند.

اجرای این طرح در فروردین ماه ۱۳۹۹ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود تا مهر ماه سال ۱۴۰۰ به پایان برسد. این

طرح پژوهشی، به درخواست معاونت اقتصادی مرکز آمار ایران در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفته است.

۹- شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی در جمهوری اسلامی ایران

زنان در خانواده نقش تعیین‌کننده‌ای در پایداری و تحقق کارکردهای خانواده و همچنین رشد و اعتلای جامعه دارند. این امر به خوبی ضرورت و اهمیت توجه به زنان را در خانواده توسط سازمان‌های حمایتی نشان می‌دهد. گام اول در این راستا، شناخت وضعیت زنان از منظر برخورداری از امکانات و زیرساخت‌ها و فضاها‌ی اجتماعی و فرهنگی است. شاخص‌های عدالت جنسیتی چارچوبی است که این امکان را برای سیاست‌گذار فراهم می‌سازد تا شناخت دقیق‌تری از وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی داشته

باشد. شاخص‌های عدالت جنسیتی در تدقیق وضعیت زنان در جامعه نقش مهمی ایفاء می‌کند. در این راستا، در ماده ۱۰۱ قانون برنامه ششم توسعه، تمامی دستگاه‌های اجرایی موظفند به‌منظور تحقق اهداف مندرج در اصول دهم (۱۰)، بیستم (۲۰) و بیست و یکم (۲۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله و سیاست‌های کلی برنامه ششم و سیاست‌های کلی خانواده مبنی بر «تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و استیفای حقوق شرعی و قانونی زنان در همه عرصه‌ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان» و نیز به‌منظور بهره‌مندی جامعه از سرمایه انسانی زنان در فرآیند توسعه پایدار اقدام نماید.

این طرح پژوهشی در بهمن‌ماه ۱۳۹۸ شروع شد و در خرداد سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر محمد شیرینی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

گزارش‌های تحلیلی

- ♦ تأثیر افزایش قیمت خودرو بر تورم کل
- ♦ نابرابری تورم بین دهک‌های درآمدی
- ♦ پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی فصل پاییز سال ۱۳۹۹

گزارش سالانه
۱۳۹۹

معرفی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

یکی از مهم‌ترین اهداف پژوهشکده‌ی آمار بالابردن سطح دانش آماری جامعه و کمک به سازمان‌های دیگر برای اجرای علمی و استاندارد تحقیقات و آمارگیری‌ها است. گروه طرح‌های فنی و روش‌های آماری به‌صورت تخصصی در حوزه‌ی روش‌شناسی آمارگیری با هدف افزایش بهره‌وری و کیفیت نتایج آمارگیری‌ها فعالیت می‌کند. این گروه متشکل از متخصصین و کارشناسان مجرب و متعهد در علم آمار، هر سال نقشی مهم برای تحقق این هدف و اهداف دیگر ایفا می‌نمایند. در ادامه به مهم‌ترین اهداف این گروه اشاره شده است:

- مطالعه و بررسی روش‌های نوین آماری
- ارائه‌ی راهنمایی‌های لازم به سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف کشور در زمینه‌ی طرح‌های آماری
- انجام مشاوره‌های علمی و تبادل تجربه با واحدهای دانشگاهی، مراکز پژوهشی و انجمن‌ها
- طراحی طرح برای تولید آمارهای جدید مورد نیاز نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی
- تحلیل آمارهای تولید شده به‌منظور معرفی راه‌های استفاده‌ی بهینه از آن
- بررسی روش‌های ارتقای فرهنگ و دانش آماری در جامع

معرفی اعضای گروه

خانم لیدا کلهری ندرآبادی؛
دکترای آمار، عضو هیئت علمی
و سرپرست گروه؛

آقای مهدی نقی‌خانی،
دانشجوی دکتری
علوم‌شناختی و کارشناس
پژوهشی.

خانم زهره فلاح محسن‌خانی؛
دکترای آمار و عضو هیئت
علمی؛

خانم روشنک علی‌اکبری
صبا؛ دکترای آمار و عضو
هیئت علمی؛

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

- ۱- یادگیری آماری و کاربردهای آن در آمار رسمی
- ۲- وضعیت بهداشتی، سلامتی و اجتماعی کودکان بر اساس داده‌های آمارگیری شاخص‌های چندگانه جمعیت و سلامت ۱۳۹۴
- ۳- به‌کارگیری پارادیتا در آمارگیری نیروی کار ایران
- ۴- آمارگیری سنجش میزان ادراک و تجربه شهروندان از فساد اداری در کشور
- ۵- ادراک خبرگان درباره سلامت و فساد اداری در کشور
- ۶- استفاده از علوم شناختی در آمار رسمی مطابق با مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری (GSBPM)
- ۷- تأثیر بیماری کرونا بر اجرای آمارگیری‌های مرکز آمار ایران و راهکارهای پیشنهادی برای مواجهه با آن
- ۸- آمارگیری تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹
- ۹- اجرای آزمایشی فرایند شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل و بررسی علل بازماندگی از تحصیل در استان تهران، در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷
- ۱۰- روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات برآوردهای سالانه شاخص‌های اصلی طرح آمارگیری نیروی کار ایران
- ۱۱- کاربرد یادگیری ماشین در فرآیند جانمایی داده‌های طرح‌های آمارگیری
- ۱۲- بررسی و اندازه‌گیری فقر چند بعدی

معرفی طرح‌ها

داده‌ها، استفاده از رده‌بندی برای کدگذاری رشته‌فعالیت‌ها، مناطق جغرافیایی، مشاغل و ...، استفاده از رده‌بندی و رگرسیون برای ساخت گروه‌های همگن برای جانمایی داده‌های گم‌شده، پیش‌بینی واکنش‌های پاسخگویی، وزن‌دهی، استفاده از خوشه‌بندی برای شناسایی نقاط دورافتاده و استفاده از رده‌بندی و رگرسیون برای کنترل افشای داده‌ها از مثال‌های کاربردی یادگیری آماری در آمار رسمی است.

از طرفی همزمان با مدرن‌سازی نظام‌های آماری در دنیا، حرکت به سمت جایگزینی سرشماری‌های سنتی با ثبتی‌مبنا شدت بیشتری گرفته است. در سرشماری‌های ثبتی‌مبنا، نقشه‌ها، فهرست بلوک‌ها، آبادی‌ها، مکان‌ها، خانوارها، جمعیت و مسکن به همراه ویژگی آن‌ها از ثبت‌های اداری به دست می‌آید. آن چه که در این میان اهمیت می‌یابد برقراری ارتباط سرشماری ثبتی‌مبنا با سرشماری‌های سنتی قبلی است تا امکان ارائه‌ی اطلاعات سرشماری ثبتی‌مبنا به‌صورت سری‌های زمانی نیز فراهم شود. معمولاً نقشه‌های مورد استفاده در ثبت‌های اداری یا نقشه‌های مورد استفاده در سرشماری‌های قبلی یکسان نیستند و به همین دلیل تهیه‌ی سری زمانی نتایج سرشماری ثبتی‌مبنا در کوچک‌ترین سطوح جغرافیایی ممکن، مستلزم پیوند نقشه‌های پایه مورد استفاده در سرشماری قبلی و سرشماری ثبتی‌مبنا است. تطبیق نقشه‌ها با یکدیگر بر اساس تطبیق حدود بلوک‌ها و آبادی‌های موجود در نقشه انجام می‌شود که فعالیت زمانبر

۱- یادگیری آماری و کاربردهای آن در آمار رسمی

امروزه صحبت از علم داده و ضرورت استفاده از آن در تمامی ابعاد زندگی مطرح است. نوع، حجم و سرعت داده‌های تولیدی علاوه بر اینکه محرک اصلی در توسعه فناوری‌های مه‌داده‌هاست، باعث رونق دانشی تحت عنوان علم داده‌ها شده است. اصل و اساس علم داده، یادگیری بر اساس داده‌های موجود است که از طریق علم یادگیری آماری صورت می‌گیرد. یادگیری آماری، مجموعه‌ی وسیعی از ابزارها برای درک داده‌ها است که این ابزارها به دو دسته‌ی راهنماییده و ناراهنماییده تقسیم می‌شوند. در سال‌های اخیر، پیشرفت‌های زیادی در یادگیری آماری به‌خصوص در آمار رسمی با افزایش دسترسی به نرم‌افزارهای قدرتمند و نسبتاً کاربرپسند، به وجود آمده است.

استفاده از تکنیک یادگیری آماری خوشه‌بندی برای انجام اتصال رکوردها به‌منظور چارچوب‌سازی و یکپارچه‌سازی

و پیچیده‌ای است به‌خصوص در مواردی که مغایرت بین اطلاعات وجود دارد و نیاز به بررسی میدانی به وجود می‌آید. در سرشماری ثبتی‌مبنای ایران، ثبت اداری اصلی در تأمین اطلاعات مکانی، فهرست تمام کدهای پستی ۱۰ رقمی به همراه اطلاعات نقشه‌ای آن‌ها است که توسط شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و بنا بر این نقشه‌های مرکز آمار ایران و شرکت پست باید با یکدیگر تطبیق داده شوند. هر بلوک و آبادی در هر سرشماری در بانک‌های اطلاعاتی سازمان‌های آماری دارای شناسه یکتایی به نام آدرس آماری بلوک یا آبادی است. اگر بتوان کدهای پستی موجود در بانک اطلاعاتی شرکت ملی پست را به آدرس‌های آماری موجود در پایگاه اطلاعاتی مرکز آمار متصل کرد، آنگاه بلوک‌ها و آبادی‌های بین دو نقشه پیوند داده می‌شوند و امکان پیوند اطلاعات در سطح بلوک‌ها و آبادی‌ها با سرشماری‌های قبلی فراهم خواهد شد. با توجه به اینکه در نقاط شهری، برای حدود ۸۰ درصد داده‌ها، آدرس‌های پستی کدهای پستی به آدرس آماری پیوند داده شد، بنا بر این امکان استفاده از روش‌های یادگیری آماری برای اتصال کدهای پستی ۱۰ رقمی به آدرس‌های آماری بقیه‌ی اطلاعات پیوند داده نشده وجود دارد.

در این طرح مطالعاتی ضمن آشنایی با روش‌های یادگیری آماری، به معرفی روش‌های یادگیری آماری در آمار رسمی و بیان تجربه‌ی کشورهای مختلف در استفاده از روش‌های

یادگیری آماری در آمار رسمی (روش‌های کدگذاری، جورسازی داده‌ها، چارچوب‌سازی) پرداخته شده است. همچنین سه کاربرد از روش‌های یادگیری آماری در متن‌کاوی شامل کدگذاری خودکار رشته‌فعالیت‌های اقتصادی، اتصال کد پستی به آدرس آماری به‌صورت خودکار و بدون انجام عملیات میدانی و تخصیص کد واجد شرایط بودن یا نبودن به پرسش باز عدم تکمیل پرسشنامه، با استفاده از نرم‌افزارهای R و SAS انجام شده است.

این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۹۹ به اتمام رسیده است. مجری این طرح خانم دکتر زهرا رضائی قهرودی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران بوده است.

۲- وضعیت بهداشتی، سلامتی و اجتماعی کودکان بر اساس داده‌های آمارگیری شاخص‌های چندگانه جمعیت و سلامت ۱۳۹۴

کودکان هر جامعه‌ای آینده‌ی آن جامعه را به لحاظ مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی و سلامت شکل می‌دهند. از این‌رو در دهه‌های اخیر مراکز آماری ملی و سازمان‌های بین‌المللی همواره در صدد به دست آوردن آمارهایی معتبر و غنی از شرایط کودکان بوده‌اند تا بر اساس آن‌ها برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های مناسب و درستی برای این قشر حساس از جامعه صورت گیرد. با توجه به اهمیت موضوع به نظر می‌رسد بررسی ویژگی‌های

کودکان در ایران نیز بر اساس آخرین داده‌های حاصل از منابع اطلاعاتی ازجمله آمارگیری‌های خانواری از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. هدف اصلی این طرح پژوهشی، بررسی ویژگی‌های کودکان و ارائه‌ی تصویری دقیق از وضعیت آن‌ها در جامعه است. در این میان پژوهشکده آمار بر اساس نیازسنجی مرکز آمار ایران حسب وظایف محوله و در چارچوب اصل مالکیت کشور و اولویت‌های ملی با حمایت صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) طرح جامعی را تدوین کرده است. برای انجام این بررسی از داده‌های آمارگیری‌های نمونه‌ای خانواری استفاده شده است و انتظار می‌رود نتایج این طرح پژوهشی اطلاعات سودمندی در اختیار برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران این حوزه قرار دهد. این طرح پژوهشی به سفارش صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفته است.

اجرای این طرح در آذر ۱۳۹۹ به پایان رسیده است. مجری این طرح پژوهشی خانم دکتر روشنگ علی‌اکبری صبا عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار بوده است.

۳- به‌کارگیری پارادیتا در آمارگیری نیروی کار ایران

پارادیتا اطلاعاتی در خصوص فرایند گردآوری داده‌ها در آمارگیری‌ها هستند که از طریق ابزار گردآوری داده‌ها (پرسش‌نامه‌ی کاغذی، تبلت یا ...) به دست می‌آیند. این

اطلاعات، می‌توانند برای تعیین مواردی که در ایجاد ارتباط یا همکاری با واحدها با مشکلاتی مواجه بوده و مشخص کردن واحدهایی از نمونه که به پیگیری‌های بیشتر یا راهبردی متفاوت برای مراجعه نیاز دارند، مورد استفاده قرار گیرند. گاهی پارادیتا هم برای پاسخ‌گویان و هم برای بی‌پاسخ‌ها در دسترس است که در این صورت می‌توان از آن برای مدل‌بندی بی‌پاسخی و کسب اطلاعاتی برای کاهش بی‌پاسخی، که مشکلی در حال رشد در آمارگیری‌ها است، استفاده کرد. این داده‌ها همچنین برای ارزیابی عملکرد آمارگیران مفیدند. از مزایای دیگر استفاده از پارادیتا بهبود کیفیت داده‌های آمارگیری (به‌عنوان مثال با انجام تعدیل برای اریبی بی‌پاسخی‌ها و ارزیابی خطای اندازه‌گیری در برآوردهای آمارگیری) است.

پارادیتا قابلیت گردآوری در هر نوع آمارگیری را دارد، گرچه مقدار، نوع و سطح جزئیاتی که با پارادیتا به دست می‌آید بسته به این که داده‌ها به‌صورت دستی یا به‌صورت خودکار با استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوتری ثبت شده باشند، متفاوت است. با توجه به تنوع اقلام پارادیتا و کاربردهای گوناگون آن‌ها لازم است پارادیتای مورد نیاز در هر آمارگیری پیش از انجام آمارگیری و با توجه به هدف تعیین شده برای استفاده از پارادیتا از قبل مشخص شود. استفاده از تبلت در گردآوری داده‌های طرح آمارگیری نیروی کار امکان دسترسی به پارادیتایی که به‌صورت خودکار در زمان جمع‌آوری داده‌ها تهیه می‌شود را فراهم

می‌کند، که شناسایی این اقلام یکی از اهداف این مطالعه است.

هدف این طرح مطالعاتی به‌کارگیری پارادیتا در طرح آمارگیری نیروی کار که یکی از مهم‌ترین آمارگیری‌هایی است که توسط مرکز آمار ایران انجام می‌شود، است. در این پژوهش، تجربه‌ی سایر کشورها در استفاده از پارادیتا مطالعه شده است. با توجه به این که گردآوری داده‌ها در آمارگیری نیروی کار با استفاده از تبلت انجام می‌شود، بررسی اطلاعاتی که به‌صورت خودکار در تبلت ذخیره می‌شود نیز می‌تواند به شناسایی اقلامی از پارادیتا رهنمون شود. شناسایی پارادیتایی که از تبلت به‌دست می‌آید و پیشنهاد موارد جدید که جنبه نظارت بر کار مأمور آمارگیر را داشته باشد از اهداف اصلی این طرح است.

اجرای این طرح در بهمن ۱۳۹۹ به پایان رسیده است. مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار بوده است.

۴- آمارگیری سنجش میزان ادراک و تجربه شهروندان از فساد اداری

فساد به سوء استفاده از قدرت و موقعیت در جهت کسب منفعت شخصی یا منافع گروهی اطلاق می‌شود. صرف نظر از میزان توسعه اجتماعی- اقتصادی، فساد در همه کشورها رخ می‌دهد. به‌طور معمول، در جاهایی که محل تماس بخش دولتی و خصوصی است احتمال بیشتری

می‌رود که فساد رخ دهد، به ویژه در جاهایی که مقامات دولتی مسئولیت مستقیم تهیه‌ی خدمات عمومی یا اعمال مقررات خاصی را بر عهده دارند. پژوهش‌های انجام شده توسط سازمان شفافیت بین‌الملل در سال ۲۰۰۷ بین ۶۰ کشور نشان می‌دهد مردم جهان فساد را یک مسئله و مشکل بزرگ می‌دانند که به طور گسترده‌ای زندگی آنان را تحت تأثیر قرار داده است.

نظر به اهمیت موضوع سنجش سلامت و فساد اداری در کشور و تأثیر به‌سزای آن در مدیریت برنامه‌های ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد، این موضوع به‌عنوان یکی از پروژه‌های اقتصاد مقاومتی و ابلاغ آن به سازمان اداری و استخدامی کشور را در پی داشته است. از این‌رو سازمان امور اداری و استخدامی کشور در نظر دارد تا با اجرای آمارگیری‌ها و مطالعات مستمر با همکاری پژوهشکده‌ی آمار، وضعیت میزان ادراک و تجربه شهروندان از فساد اداری را به‌صورت سالیانه مورد بررسی قرار دهد. بدین منظور آمارگیری سنجش میزان ادراک و تجربه شهروندان از فساد اداری طراحی شد تا اطلاعات مورد نیاز در سطح کل کشور گردآوری شود. آمارگیری سنجش میزان رضایت‌مندی مردم از عملکرد دستگاه‌های اجرایی یک آمارگیری نمونه‌ای است که جامعه‌ی هدف آن خانوارهای کل کشور و سطح ارائه‌ی برآوردها ملی و استانی است.

در اثر شیوع بیماری کووید ۱۹ و لزوم فاصله‌گذاری

اجتماعی برای حفظ سلامتی خانوارها و آمارگیران، شیوه گردآوری اطلاعات به صورت حضوری تعطیل شد. به منظور تغییر شیوه گردآوری اطلاعات از حضوری به تلفنی، آزمایش‌ها و تغییرات لازم در پرسشنامه‌ها صورت گرفت و برای اجرای آمارگیری آماده‌سازی شده است. اجرای طرح آمارگیری در سطح کل کشور به دلیل کمبود منابع اعتباری به تعویق افتاده است و در سال آینده تصمیم‌گیری لازم در خصوص آن انجام خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی از اردیبهشت سال ۱۳۹۸ آغاز شده است و مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۵- ادراک خبرگان درباره سلامت و فساد اداری در کشور

نظر به اهمیت موضوع سنجش سلامت و فساد اداری در کشور و تأثیر به‌سزای آن در مدیریت، سنجش ادراک و تجربه خبرگان صاحب نظر درباره موضوع سلامت و فساد اداری نیز می‌تواند جنبه‌های دیگری علاوه بر ادراک شهروندان از فساد اداری در کشور را روشن سازد که در برنامه‌ریزی‌ها و پیش‌بینی وضعیت آینده تأثیر به‌سزایی دارد. از این رو اجرای طرح سنجش ادراک خبرگان درباره سلامت و فساد اداری در کشور نیز به درخواست سازمان امور اداری و استخدامی کشور در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. این آمارگیری به صورت غیر احتمالی

انجام خواهد شد. مطالعات اولیه و تهیه پرسشنامه‌های این طرح به انجام رسیده است ولی اجرای آمارگیری به دلیل عدم تخصیص اعتبارات مورد نیاز به تعویق افتاده است و در سال آینده تصمیم‌گیری لازم در خصوص آن انجام خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی از اردیبهشت سال ۱۳۹۸ آغاز شده است و مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۶- استفاده از علوم شناختی در آمار رسمی مطابق با مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری (GSBPM)

مطابق با تعریف کمیسیون آمار سازمان ملل، آمار رسمی یک کالای عمومی است که توسط سازمان‌های ملی آمار (NSOs) در چهار بخش: اقتصادی، اجتماعی، جمعیت شناسی و محیط زیست تولید می‌شوند و برای سیاست‌گذاری، ارزش‌گذاری بهتر و تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر شواهد و آمار در بخش‌های دولتی و خصوصی استفاده می‌شوند. بر اساس مدل عمومی فرایند کسب و کار آماری (GSBPM) و سایر نظام‌های تولید آماری، تولید و استفاده از آمار از یک تعامل بین یک نظام آماری و پاسخ‌دهندگان و کاربران حاصل می‌شود. مهم‌ترین نکته در این سیستم، چگونگی درک انسان (پاسخ‌دهندگان و کاربران) از محیط نظام ملی آماری است به‌طوری‌که علاوه

بر سازمان‌ها و روش‌ها، باورها، ارزش‌ها و نرم‌های اجتماعی افراد نقش مهمی در تصمیم‌گیری افراد برای ارائه دقیق اطلاعات و اعتماد به آمارهای رسمی در تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان خود دارد. علوم شناختی (Cognitive Science) یا تئوری ذهن یک موضوع (حوزه) بین‌رشته‌ای است که به مطالعه نحوه درک انسان از محیط می‌پردازد. در این علم، چگونگی دریافت و پردازش اطلاعات در انسان‌ها از محیط اطراف و چگونگی تفسیر و در نهایت واکنش‌های مختلف را بر اساس پایه شناختی فردی و اجتماعی توضیح می‌دهد. مطابق با نظریه ذهن فردریخ هایک، ذهن انسان‌ها یک سیستم سازگار است که با محیط اطراف سازگار و دارای تعامل است و متناسب با آن رفتار می‌کنند.

این سازگاری (رفتار انسان با نظام آمار رسمی) مطابق با شکل یک شامل دو بخش است:

۱. تعامل بین نظام آماری و پاسخ‌دهندگان و
۲. تعامل بین نظام آماری و کاربران
۳. تعامل بین نظام آماری و پاسخ‌دهندگان در قالب فرایند پرسش و پاسخ مطرح می‌شود که شامل چهار مؤلفه پرسش‌نامه، آمارگیر، پاسخگو، و روش‌های گردآوری داده‌ها است. در فرایند پرسش و پاسخ، که یکی از فرایندهای اصلی در چرخه‌ی آمارگیری‌های حافظه‌مبنا است، همه‌ی عملکردهای شناختی انسان شامل توجه، درک، حافظه، تصمیم‌گیری، شناخت

اجتماعی، و اثرهای زمینه‌ای دخالت دارند. بنا بر این، سوگیری‌های شناختی تأثیر مهمی بر خطای اندازه‌گیری و کیفیت داده‌ها دارند. بخش دوم، تعامل بین نظام آماری و کاربران است. در این بخش به چگونگی درک و فهم انسان‌ها (کاربران) از آمارهای رسمی تولید شده و راه‌های افزایش این درک می‌پردازد. موضوعات این بخش شامل روش‌های انتشار داده و آمارها، تصویرسازی داده‌ها و جدول‌سازی، روش‌های تهیه جدول از منابع مختلف، دسترس‌پذیری داده‌ها، سواد آماری و اعتماد به آمار رسمی، مدیریت و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و آمار است.

بنا بر این، ضرورت دارد چگونگی درک انسان‌ها از آمار رسمی چه در مرحله تولید و چه در مرحله به‌کارگیری بر اساس مطالعات آزمایشگاهی و میدانی رفتاری و شناختی مورد بررسی قرار گیرد. یکی از علومی که می‌تواند در این زمینه کمک کند علوم و فناوری‌های شناختی است. با انجام این مطالعه می‌توان زمینه‌هایی که منجر به ایجاد خطا در درک در تولید آمار رسمی و کاربرد آن ایجاد می‌شود را شناسایی کند و راهکارهایی برای بهبود کیفیت و افزایش اعتماد عمومی را ارائه کرد. محاسبات شناختی که ترکیبی از تئوری شبکه‌های عصبی و مه‌داده است به‌عنوان یکی از ابزارهای جدید برای پردازش داده‌های حجیم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۹۹ به پایان رسیده است و مجری این طرح آقای مهدی نقی‌خانی کارشناس

پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار است.

۷- تأثیر بیماری کرونا بر شیوه اجرای آمارگیری‌های مرکز آمار ایران و راهکارهای پیشنهادی برای مواجهه با آن

آمارگیری‌های رو در رو با مراجعه‌ی حضوری به شدت تحت تأثیر شرایط بحران اپیدمی بیماری کرونا (کووید ۱۹) قرار گرفته‌اند و در برخی موارد امکان انجام این آمارگیری‌ها فراهم نیست. اما در مورد اجرای آمارگیری‌های منظم (سالانه یا فصلی یا ...) که متغیرهای اجتماعی اقتصادی کوتاه‌مدت (مانند نیروی کار، هزینه و درآمد خانوار یا شاخص‌های قیمت) را اندازه‌گیری می‌کنند و دسترسی به این متغیرها برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در سطح کلان، بسیار مهم است، ممکن است به تعویق انداختن عملیات آمارگیری امکان‌پذیر نباشد.

بدیهی است با توجه به محدودیت‌های موجود که در سراسر کشور برای پیشگیری از شیوع بیشتر بیماری کرونا ایجاد شده است و با نظر به روش‌های مناسب اجرای آمارگیری‌های نمونه‌ای در کشور که اغلب با مصاحبه‌ی حضوری پرسشگران با واحدهای آماری (خانوار، کارگاه یا ...) صورت می‌گیرد، انتظار می‌رود اجرای آمارگیری‌ها در زمان شیوع بیماری نسبت به زمان‌های مشابه سال‌های قبل محدودتر شود. بر این اساس راهکارهای کوتاه‌مدت یا میان‌مدتی که می‌تواند توسط مرکز آمار ایران

اجرا شود، در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. در این طرح پژوهشی کلیاتی از پیشنهادات و روش‌های مورد استفاده در سایر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی به‌همراه راهکارهای پیشنهادی برای اجرای آمارگیری‌های خانواری مرکز آمار ایران در شرایط بحران اپیدمی بیماری کرونا آمده است. همچنین به استفاده از فناوری‌های ارتباطات مجازی در آمارگیری‌هایی با مصاحبه‌ی تلفنی رایانه‌یار اشاره شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۹۹ به پایان رسیده است و مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۸- آمارگیری تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹

شیوع بیماری کووید ۱۹ در سال اخیر و محدودیت‌ها و شرایط اجتماعی ناشی از آن، تغییرات چشم‌گیری بر ویژگی‌های خانوارها و اعضای آن در اغلب کشورهای جهان تحمیل کرده است. در چنین شرایطی تغییرات صفات و ویژگی‌های اعضای خانوارها از یک سو و عوامل اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی جامعه از سوی دیگر می‌تواند عملکرد خانوارها را در جامعه به شدت تحت تأثیر قرار دهد. برای سنجش این تغییرات و بررسی و تحلیل تأثیرات آن بر خانوارها، مراکز آماری کشورها با اجرای آمارگیری‌های متنوعی اقدام به گردآوری اطلاعات

مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کرده‌اند تا بتوانند تصویر شفافی از رفتار جامعه و ویژگی‌های آن در روزها و ماه‌های آتی ترسیم کنند.

در این میان پژوهشکده آمار بر اساس نیازسنجی مرکز آمار ایران حسب وظایف محوله و در چارچوب اصل مالکیت کشور و اولویت‌های ملی با حمایت مالی صندوق جمعیت سازمان ملل متحد و صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) طرح جامعی را تدوین کرده است تا با طراحی و اجرای یک آمارگیری خانواری ملی و استفاده از آمارهای اداری و ثبتی موجود، تأثیر بیماری کووید ۱۹ بر برخی صفات خانوارهای کشور اندازه‌گیری، سنجش و تحلیل شود. اطلاعات این طرح در پنج محور سطح و الگوی سنی و جنسی مرگ و میر ناشی از بیماری کووید ۱۹، وضع تحصیلی کودکان ۶ ساله و بالاتر، وضع ازدواج و فرزندآوری، وضع فعالیت اقتصادی افراد ۱۸ ساله و بالاتر و سلامت روان افراد ۱۸ ساله و بالاتر جامعه ارائه می‌شود. امید می‌رود نتایج این طرح، اطلاعاتی سودمند برای انجام مداخلات درست و به جا در راستای کاهش آسیب‌های فردی و اجتماعی ناشی از بیماری کووید ۱۹ در اختیار سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کشور قرار دهد.

اجرای این طرح پژوهشی از مرداد ۱۳۹۹ آغاز شده و در اسفند ۱۳۹۹ به پایان رسیده است و مجری این طرح خانم دکتر روشنک علی‌اکبری صبا عضو هیئت علمی

پژوهشکده‌ی آمار است.

۹- اجرای آزمایشی فرایند شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل و بررسی علل بازماندگی از تحصیل در استان تهران، در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸

برنامه‌ی آموزش رسمی در کشور ما ایجاب می‌کند کودکان پس از رسیدن به سن ۶ سالگی تمام، آموزش خود را در مدارس آغاز کنند. در این بین متأسفانه درصدی از کودکان به دلایلی مانند مشکلات اقتصادی، بیماری‌های جسمی یا ذهنی، کمبود امکانات، یا مسائل فرهنگی خانوار از ورود به مدرسه و تحصیل بازمی‌مانند. بدیهی است موضوع بازماندگی از تحصیل می‌تواند در تمام دوره‌ها و پایه‌های تحصیلی رخ دهد.

سرشماری کودکان بازمانده از تحصیل در مقطع ابتدایی سال ۱۳۹۵-۱۳۹۴، توسط معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با هدف مشخص شدن تعداد دقیق کودکان بازمانده از تحصیل آن سال و دلایل بازماندگی کودکان از تحصیل اجرا شده است. با نظر به نتایج این سرشماری و نیاز معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهنگام کردن اطلاعات موجود و بررسی امکان کسب اطلاعات دقیق‌تر در خصوص کودکان بازمانده از تحصیل در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ برای برنامه‌ریزی مناسب در خصوص

بازگرداندن این کودکان به سیستم آموزشی ضروری است. از این‌رو طرح پژوهشی «اجرای آزمایشی فرایند شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل و بررسی علل بازماندگی از تحصیل در استان تهران، در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷» به سفارش معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. تهیه پرسشنامه و راهنماهای مورد نیاز آمارگیری و طراحی آمارگیری با همکاری کارشناسان معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار به انجام رسیده است. اجرای آمارگیری تا زمان تهیه و نهایی‌سازی نرم‌افزار مورد نیاز برای ورود اطلاعات و ادیت برخط به تعویق افتاده است، و در اسرع وقت پس از ارائه‌ی آن توسط معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اجرا خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۹۹ آغاز شده است و مجری این طرح خانم دکتر روشنک علی‌اکبری صبا عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۱۰- روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات برآوردهای سالانه شاخص‌های اصلی طرح آمارگیری نیروی کار ایران

رصد تغییرات یا روند شاخص‌ها در بسیاری از طرح‌های آماری به‌خصوص طرح‌هایی که به‌صورت پیوسته اجرا

می‌شوند از اهمیت زیادی برخوردار است. طرح آمارگیری نیروی کار ایران، یک نمونه‌گیری خانواری بزرگ است که با هدف ارائه‌ی شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار و تغییرات فصلی آن‌ها در سطح کل کشور، اجرا می‌شود. برای به‌دست آوردن هر دو نوع برآورد اندازه و تغییرات پارامترها با دقت مطلوب از روش نمونه‌گیری چرخشی استفاده می‌شود. نمونه‌گیری چرخشی با ثابت نگه‌داشتن بخشی از واحدهای نمونه بین دو دوره‌ی آمارگیری و تغییر بقیه واحدها، امکان برآورد اندازه و تغییرات پارامترها را فراهم می‌کند. استفاده از نمونه‌گیری چرخشی و همچنین پیچیده بودن روش نمونه‌گیری این طرح، موجب می‌شود تا برآورد واریانس تغییرات با مشکلاتی همراه باشد.

طرح پژوهشی «روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات برآوردهای سالانه شاخص‌های اصلی طرح آمارگیری نیروی کار ایران» با هدف مطالعه روش‌های جدیدتر پیشنهاد شده برای برآورد واریانس تغییرات برخی از شاخص‌های اصلی و همچنین برآورد واریانس برآوردهای سالانه این شاخص‌ها با در نظر گرفتن نمونه‌گیری چرخشی و پیاده‌سازی آن‌ها برای طرح آمارگیری نیروی کار ایران در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفته است.

اجرای این طرح پژوهشی از تیر سال ۱۳۹۹ آغاز شده است و مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۱۱- کاربرد یادگیری ماشین در فرآیند جانهای داده‌های طرح‌های آمارگیری

داده‌های همراه با خطای اندازه‌گیری و بی‌پاسخی از مسائلی است که همه مراکز ملی آمار تقریباً در هر مجموعه داده‌ای با آن‌ها سروکار داشته‌اند. خطای اندازه‌گیری و بی‌پاسخی تأثیر منفی بر کیفیت جمع‌آوری داده‌ها و کیفیت نتایج تولید شده از آن دارند. بنا بر این در بسیاری از موارد، سازمان‌های آماری ملی با به‌کار بردن روش‌های تعدیل بی‌پاسخی درصدد کم کردن اثرهای نامطلوب بی‌پاسخی هستند. «جانهای»، «تعدیل وزن‌دهی» و «مراجعه‌ی مجدد» سه رویکرد کلی برای رویارویی با بی‌پاسخی هستند. روش جانهای، مقداری را به جای مقدار بی‌پاسخ قرار می‌دهد و به‌طور معمول برای بی‌پاسخی قلم اطلاعاتی استفاده می‌شود. با روش جانهای، مجموعه داده‌ها کامل می‌شود و می‌توان از روش‌های معمول آماری برای تحلیل داده‌ها استفاده کرد.

یادگیری ماشین یک شاخه از هوش مصنوعی است. در واقع یادگیری ماشین، مطالعات علمی از الگوها و مدل‌های آماری است که سیستم‌های یارانه‌ای را برای پردازش بخشی از داده‌ها به کمک داده‌های آموزشی جهت یافتن هدف مطلوب آماده می‌کند. در دهه‌های اخیر الگوریتم‌های مختلفی برای جانهای مقادیر گمشده با یادگیری ماشین توسعه یافته‌اند یادگیری ماشینی می‌تواند کلاس گسترده‌تری از روش‌های تحلیل انعطاف‌پذیر را ارائه

دهد که با منابع مدرن داده متناسب‌تر باشد. بنابراین بررسی روش‌های یادگیری ماشین برای جانهای اقلام در بخش‌های مختلف موضوع این طرح پژوهشی است. در این طرح مطالعاتی ضمن مرور روش‌های جانهای با استفاده از یادگیری ماشین، تجربه‌ی کشورهای مختلف در استفاده از روش‌های یادگیری ماشین در آمار رسمی پرداخته می‌شود. همچنین کاربردی از آن بر داده‌های مرکز آمار ایران انجام خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی از اردیبهشت سال ۱۳۹۹ آغاز شده است و مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۱۲- بررسی و اندازه‌گیری فقر چند بعدی

بررسی اصول اندازه‌گیری شاخص فقر این نکته را آشکار می‌کند که کشورها به‌منظور جمع‌آوری داده‌های شاخص فقر روش واحدی را به کار نمی‌گیرند. داده‌های مورد نیاز برای شاخص فقر همچنان در کشورهای فقیر خارج از دسترس است. پیگیری اهداف توسعه هزاره یکی از عواملی است که مسئله دستیابی به داده‌های مذکور را به یک دغدغه برای دولت‌ها تبدیل کرده است. یکی از شاخص‌هایی که در شناخت دقیق‌تر فقر جامعه نقش دارد شاخص فقر چند بعدی است. شاخص فقر چندبعدی برای اولین بار توسط آلکایر و فاستر برای ۱۰۹ کشور در جهان محاسبه شد و سپس در سال ۲۰۱۱ توسط طرح مبارزه با

فقر و توسعه انسانی مؤسسه آکسفورد (OPHI) و برنامه توسعه سازمان ملل گسترش یافت. شاخص فقر چندبعدی یک اندازه‌گیری بین‌المللی از فقر حاد است و بیش از ۱۰۹ کشور در حال توسعه به محاسبه این شاخص پرداخته‌اند. شاخص فقر چندبعدی می‌تواند تصویر کاملی از افرادی که در فقر زندگی می‌کنند، ارائه دهد. علاوه بر این روش

محاسبه آن اجازه می‌دهد تا مقایسه‌ای بین کشورها و مناطق مختلف جهان از لحاظ فقر شکل گیرد و همچنین می‌توان مقایسه‌ای درون کشوری بین خانوارهای ساکن مناطق روستایی یا شهری انجام داد. این ویژگی‌ها سبب شده که شاخص فقر چندبعدی به ابزاری تحلیلی برای شناسایی افراد آسیب‌پذیر تبدیل شود. به‌علاوه شاخص فقر

مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

مقاله‌های ارائه‌شده به مجله‌های علمی

- ♦ شیرکوند، زهرا و علی‌اکبری صبا، روش‌نک (۱۳۹۹). برآورد طرح‌پایه میانگین جامعه متناهی در نمونه‌گیری از مجموعه رتبه‌دار. بررسی‌های آمار رسمی ایران. پاییز و زمستان ۱۳۹۸.

مقاله‌های ارائه‌شده در کنفرانس‌ها و همایش‌ها

- ♦ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ ریحانی، محمدرضا؛ مصطفوی، ندا. (۱۳۹۹). بررسی رابطه ویژگی‌های مأمور آمارگیر بر نرخ پاسخگویی با استفاده از مدل رگرسیون آمیخته خطی بتا افزوده، مجموعه مقالات پانزدهمین کنفرانس آمار ایران، ۴۶۲-۴۶۹.
- ♦ نقی‌خانی، مهدی؛ فلاح محسن‌خانی، زهره؛ زنگنه، مریم؛ شباک، اشکان (۱۳۹۹). استفاده از علوم‌شناختی در بازطراحی پرسشنامه آمارگیری نیروی کار، ۶۰۴-۶۱۷.

معرفی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

در راستای تحقق و پیشبرد اهداف پژوهشکده‌ی آمار، گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی تشکیل شده است. گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی نیز همانند دیگر گروه‌های این پژوهشکده با کارشناسانی مجرب و متعهد سعی در ارتقای این اهداف دارد. مهم‌ترین اهداف این گروه عبارت‌اند از:

- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین جمع‌آوری داده‌ها برای اجرای طرح‌های آماری
- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین پردازش و ارزیابی داده‌ها برای اجرای طرح‌های آماری
- بررسی نرم‌افزارهای جدید و تهیه‌ی راهنماهای مربوط
- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی نتایج طرح‌های آماری

معرفی اعضای گروه

آقای اشکان شباک، دکترای
آمار و عضو هیئت علمی و
رئیس پژوهشکده

آقای کاوه کیانی، دکترای آمار
و عضو هیئت علمی؛

آقای محمد شیری
دکترای جمعیت‌شناسی
و عضو هیئت علمی،
معاون پژوهشی و
سرپرست گروه

آقای عباس مرادی، دکترای
ریاضی و مشاور گروه
پژوهشی؛

خانم مریم میرزایی، کارشناسی
ارشد آمار ریاضی و مشاور
گروه پژوهشی

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

۱- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

۲- شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های
طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تأکید بر ظرفیت‌سازی)

۳- تهیه و تدوین استانداردهای حفظ و کنترل محرمانگی آمارها در نظام آماری ایران

۴- بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران در ایام شیوع ویروس کرونا

۵- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران

معرفی طرح‌ها

۱- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

اشتغال و بیکاری، از موضوع‌های مهم و استراتژیک هر کشوری است، به‌طوری‌که دولت‌ها همواره سعی در افزایش نرخ اشتغال و کاهش نرخ بیکاری دارند و بهینه نمودن این دو شاخص، از ویژگی‌های بارز توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود. نرخ بیکاری یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

یادگیری ماشین زیرشاخه‌ی حوزه‌ی هوش مصنوعی است که در اصل هدف آن مطالعه الگوریتم‌هایی رایانه‌ایی است که با تجربه و به‌طور خودکار بهبود می‌یابند. امروزه الگوریتم‌های یادگیری ماشین از موضوعات جذاب و به‌روز در حوزه‌ی آمار و کامپیوتر است. الگوریتم‌های یادگیری ماشین به‌طور ویژه در آمار رسمی نیز مورد استقبال قرار گرفته است. زیرا می‌توان با استفاده از

الگوریتم‌های یادگیری ماشین پیش‌بینی یا تصمیم‌گیری دقیق‌تری انجام داد. در یادگیری ماشین در ابتدا مدلی را بر اساس داده‌های نمونه، معروف به «داده‌های آموزشی» می‌سازند. سپس با استفاده از «داده‌های آزمایشی» دقت مدل را بررسی می‌کنند. روز به روز به طور گسترده، از تکنیک‌های یادگیری ماشین به ویژه برای بهبود پیش‌بینی شاخص‌های آمار رسمی در سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی و اجتماعی استفاده می‌شود. در این طرح پژوهشی با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین مانند رگرسیون بردار پشتیبان، پیش‌بینی‌هایی از نرخ بیکاری در ایران صورت خواهد گرفت. این طرح پژوهشی در اسفند ماه سال ۱۳۹۹ آغاز شده و مجری این طرح، آقای دکتر عباس مرادی هستند.

۲- شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تأکید بر ظرفیت‌سازی)

رشد و تکامل کودکان به عوامل مختلفی بستگی دارد که برای شناسایی این عوامل و چگونگی تأثیر آنها بر عملکرد کودکان، لازم است شرایط و وضعیت آنان را در طول زمان مورد مطالعه و بررسی قرار داد. این نوع مطالعات را اصطلاحاً مطالعات طولی می‌نامند. مطالعات طولی این امکان را به تصمیم‌گیران و محققان می‌دهند که درک کاملی از وضعیت کودکان داشته باشند

و علل و موانع تکامل کودکان را شناسایی کنند و در جهت رفع موانع رشد و تکامل کودکان اقدامات موثری انجام دهند. از آنجایی که کودکان به‌عنوان قشری خاص از جامعه به‌عنوان مصرف‌کننده، یادگیرنده و بالنده دارای حساسیت ویژه‌ای در مطالعات اجتماعی بوده و بررسی مستمر ویژگی‌های آنها از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، بنا بر این مطالعات طولی در حوزه کودکان و نوجوانان دارای اهمیت فراوانی است. بر اساس مطالعات طولی در حوزه کودکان، می‌توان به نحوه رشد و تکامل و به طور کلی وضعیت و عوامل تأثیرگذار بر آن، اطلاعات کاملی به‌دست آورد. در واقع رشد و تکامل کودکان از عوامل زیادی تأثیر می‌پذیرد که از جمله این عوامل می‌توان به ویژگی‌های شخصیتی کودکان، خانواده، مدرسه، دوستان، سیاست‌های اجتماعی و مانند آنها اشاره کرد. از این‌رو، داده‌های طولی، ابزار مناسبی برای رصد و تحلیل شرایط و ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی کودکان در فرایند و رشد و تکامل آنان فراهم می‌کند. با توجه به مطالب فوق و در حالی که جوامع توسعه‌یافته از مطالعات طولی در حوزه‌های مذکور و بهبود وضعیت و شرایط اجتماعی کودکان با سیاست‌گذاری‌های متکی بر توسعه پایدار استفاده بهینه کرده‌اند، متأسفانه تاکنون در ایران مطالعه طولی تخصصی جامعی در حوزه کودکان انجام نشده است و بیشتر داده‌های مربوط به کودکان در ایران به صورت مقطعی و یا موردی جمع‌آوری شده‌اند. بنا بر این با توجه به اهمیت مطالعات طولی و فقدان مطالعات طولی در حوزه کودکان در ایران، ضرورت انجام طرحی پژوهشی با

عنوان «شناسایی شاخص‌های اندازه‌گیری وضعیت کودکان در ایران و ارائه بهترین روش‌های فنی تولید داده‌های طولی مرتبط (تحلیل شکاف وضعیت موجود و مطلوب با تأکید بر ظرفیت‌سازی)» احساس شد. اجرای این طرح پژوهشی در زمستان سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح، آقای دکتر اشکان شباک عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده‌ی آمار هستند.

۳- تهیه و تدوین استانداردهای حفظ و کنترل محرمانگی آمارها در نظام آماری ایران

تمایل انسان به حفظ اسرار و رازهای خود را شاید بتوان به درازای پیدایش زندگی گروهی انسان‌ها دانست. به ویژه از زمانی که زندگی اجتماعی بشر در قالب جوامع مدنی گسترش می‌یافت این مقوله نیز اهمیت بیش‌تری پیدا کرد. با این وجود واژه‌ی حریم خصوصی به مفهوم قرن بیستمی خود، به تازگی در ادبیات حقوقی جهان به‌عنوان موضوعی مهم و یک حق بنیادین انسان‌ها به کار رفته و شناخته شده است. ماده‌ی ۱۲ اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر با این وجود واژه‌ی حریم خصوصی به مفهوم قرن بیستمی خود، به تازگی در ادبیات حقوقی جهان به‌عنوان موضوعی مهم و یک حق بنیادین انسان‌ها به کار رفته و شناخته شده است. ماده‌ی ۱۲ اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر سازمان ملل به وضوح بر این حق اشاره کرده و آن را یک حق مسلم و غیر قابل انکار برای هر فرد دانسته است که باید به طور قانونی محافظت شود. البته شایان ذکر است که حریم خصوصی پیش از آنکه در غرب و کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی حقوق بشر پیش‌بینی شود، با تأکید بسیار در منابع اسلامی مورد توجه بوده و در آیات متعددی از قرآن مجید و نیز روایات اسلامی بر لزوم رعایت حریم خصوصی اشخاص تأکید شده است. هدف کلی از این

پژوهش، شناسایی ابزارها و تدوین روش‌های حفظ و کنترل محرمانگی آمارها در قالب چارچوب‌ها و دستورالعمل‌های معین و کاربردی و مطابق با اصول و استانداردهای جهانی است که با توجه به ساختارها و شرایط نظام آماری ایران و متناسب با امکانات و ظرفیت‌های قابلیت عملیاتی شدن داشته باشد. این طرح پژوهشی در آذرماه سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح، آقای دکتر اشکان شباک، رئیس و عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۴- بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران در ایام شیوع ویروس کرونا

شیوع ویروس کرونا (کووید-۱۹) تا کنون اکثر کشورهای جهان را با بحران مواجه ساخته است. این همه‌گیری از جنگ جهانی دوم تا کنون بی‌سابقه است. در ایران با شیوع این بیماری، طرح‌های پیشگیرانه قطع زنجیره شیوع کرونا شامل قرنطینه خانگی، فاصله‌گذاری اجتماعی، کاهش ساعات کار و فعالیت اصناف، تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها اجرا شده است. با کاهش روند رو به رشد بیماری و لزوم شروع به کار فعالیت ادارات و اصناف و بانک‌ها و ... مسئله ایجاد ترافیک و استفاده مردم از وسایل حمل و نقل عمومی باعث نگرانی‌ها در موضوع فاصله‌گذاری اجتماعی و فیزیکی از سوی متولیان سلامت شده است.

با توجه به اینکه درصد بسیاری از جامعه را کارکنان اداره‌های دولتی تشکیل می‌دهند و اکثر این افراد معمولاً

در ساعات مشخص و یکسانی در رفت و آمد به محل کار خود هستند و این خود می‌تواند باعث افزایش ترافیک و همچنین باعث افزایش حجم وسایط نقلیه‌ی عمومی در ساعات معینی از روز شود که همین امر موجب افزایش تردد در سطح شهر و در نتیجه معمولاً موجب تجمع افراد در یک ساعت و مکان و در نهایت باعث سرایت این ویروس به یکدیگر می‌شود، هر فرد کارمند خود دارای خانواده است که با مبتلا شدن فرد امکان انتقال آن به هر یک از افراد خانواده زیاد است، به موجب همین امر ساعات کاری یکسان برای ادارات دولتی به‌خصوص آن اداراتی که در یک محل با تعداد زیاد کارمند هستند به نوبه خود می‌تواند خطر آفرین باشد. در چنین شرایطی باید دنبال راه حلی مناسب بود که تا حد امکان هم خدمات ارائه شود و هم تعداد افراد مبتلا به این بیماری افزایش پیدا نکند. در همین راستا پژوهشکده‌ی مرکز آمار ایران بنا به وظایف خود به مطالعه و بررسی طرح «شناورسازی ساعات کاری ادارات دولتی شهر تهران با استفاده از خوشه‌بندی» که یکی از راهکارهای مناسب جهت پیشگیری از همه‌گیری ویروس کرونا است، پرداخته است که جهت انجام تحقیقات در راستای شناورسازی ساعات کاری ادارات شهر تهران، اطلاعات مربوط به ادارات دولتی به‌تفکیک محل، تعداد کارکنان و وضعیت ترافیکی مسیرهای منتهی به اداره به صورت آزاد گردآوری شده است. برای انجام این تحقیق از روش خوشه‌بندی با استفاده از داده‌های آزاد و وب‌اسکرپینگ استفاده شده است. این طرح پژوهشی در تابستان سال ۱۳۹۹ به پایان

رسید. مجری طرح آقای ودود کرامتی هستند.

۵- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران

با توجه به اینکه یکی از بزرگترین مشکلات هر جامعه‌ای معضل بیکاری است و باعث ایجاد بحران‌های متعدد در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، روانی و سیاسی می‌شود از این رو ثبت دقیق اطلاعات مربوط به طول مدت بیکاری افراد از اهمیت خاصی برخوردار است، همچنین شناسایی عوامل مؤثر بر طول مدت بیکاری و در نتیجه تئوری‌هایی که بتواند تبیین‌کننده چنین موضوعی باشد از اهمیت به سزایی برخوردار است. افراد ممکن است طول مدت بیکاری خود را یک سال، دو سال، سه سال و ... اعلام کنند در حالی که واقعیت بحث این است که این موارد رند شده است. در تحلیل‌های سنتی برای تحلیل چنین داده‌هایی از مدل‌های بقا با چشم‌پوشی از موارد رند شده، استفاده می‌شود در صورتی که استفاده از این روش‌ها آثار مخربی

دارد و در واقع صحیح نیست. شرکت‌کنندگان ممکن است به دلایل مختلف از جمله فقدان حضور ذهن اطلاعات صحیح در مورد طول مدت بیکاری اظهار نکنند یا به عبارتی دیگر طول مدت بیکاری خود را به صورت رند شده اعلام می‌کنند. در این طرح پژوهشی به دنبال آن هستیم که مدلی واقع‌بینانه‌تر برای تحلیل چنین داده‌هایی تعریف کنیم و از آن برای تحلیل داده‌های طول مدت بیکاری ایران استفاده کنیم. شناسایی عوامل تأثیرگذار بر طول مدت بیکاری و یا رندشدن آن مسئله دیگری است که علاقه‌مند به بررسی آن هستیم. این طرح پژوهشی در بهمن ماه سال ۱۳۹۹ به پایان رسید. مجری این طرح، آقای دکتر اشکان شباک، رئیس و عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

مقاله‌های ارائه‌شده در مجله‌های علمی

- ♦ شباک، اشکان؛ باغ‌فلکی، تابان و خاکستری، مرضیه. (۱۳۹۹). ممیزی راهبردی نیروی کار ایران در نواحی کوچک. مجله‌ی مطالعات مدیریت راهبردی. شماره ۴۴؛ سال ۱۳۹۹، انجمن علمی مدیریت راهبردی ایران.
- ♦ شباک، اشکان؛ لروند، حامد و رحیمی، علی. (۱۳۹۹). شبیه‌سازی ریزداده‌های جمعیت نیروی کار در ایران با استفاده از از روش هم‌گذاشتی. مجله‌نامه‌ی انجمن جمعیت‌شناسی ایران، شماره ۲۹؛ سال ۱۳۹۹. انجمن علمی جمعیت‌شناسی ایران.

مقاله‌های ارائه‌شده در کنفرانس‌ها و همایش‌ها

- ♦ شباک، اشکان؛ لروند، حامد و شیر، محمد. (۱۳۹۹). تعیین عوامل مؤثر بر استفاده افراد از اینترنت با استفاده از مدل رگرسیون چندسطحی؛ پانزدهمین کنفرانس آمار ایران، یزد.
- ♦ شباک، اشکان و لروند، حامد. (۱۳۹۹). شبیه‌سازی ریزداده‌های جامعه‌ی آماری نیروی کار با استفاده از روش هم‌گذاشتی. پانزدهمین کنفرانس آمار ایران، یزد. ایران.
- ♦ Shabak, A. Fazeli, A. and Fayyaz, Saeed. (2020). Application of Para Data and Location-Based Data for Census Planning (Case Study in Iran). 15th Iranian Statistics Conference (2020). Yazd. Iran.
- ♦ Moradi, A.; Shabak, A. and Rad, A. (2020). Data Mining and Machine Learning in Official Statistics. 15th Iranian Statistics Conference (2020). Yazd. Iran.

کوارش سالانه
۱۳۹۹

۴۳

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ملی و بین‌المللی

آموزشی منطقه‌ای و بین‌المللی با همکاری مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP)، بخش آمار سازمان ملل (UNSD)، صندوق جمعیت سازمان ملل در ایران (UNFPA)، سازمان بین‌المللی کار (ILO) و سازمان همکاری‌های اقتصادی (ECO) شده است.

عملکرد گروه خدمات آموزشی در سال ۱۳۹۹

در سال ۱۳۹۹ گروه آموزش موفق به برگزاری دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌های علمی به شرح ذیل شده است:

الف) ۲۷ دوره و کارگاه آموزشی

ب) سخنرانی‌های تخصصی و علمی

الف) دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برگزار شده در سال ۱۳۹۹

در سال ۱۳۹۹ گروه خدمات آموزش موفق به برگزاری ۲۷ دوره و کارگاه آموزشی شد (۱۳ کارگاه آموزشی و ۱۴ دوره‌ی آموزشی) که مخاطبان عمده‌ی دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی از نهادها، وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های دولتی شامل: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت نیرو،

پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور ارتقای سطح علمی کارکنان نظام آماری کشور و ایجاد زمینه‌ی مناسب برای انتقال و تبادل آخرین دستاوردهای علمی در حوزه‌ی آمار رسمی و موضوعات مرتبط، دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌های ملی و منطقه‌ای را برای وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات خصوصی برگزار می‌نماید. این پژوهشکده از بدو تأسیس، تا پایان سال ۱۳۹۹ اقدام به برگزاری ۵۴۹ دوره و کارگاه آموزشی در سطح ملی در زمینه‌های مختلف تخصصی آمار رسمی شامل روش‌های تولید آمار رسمی، تجزیه و تحلیل آمار رسمی، پردازش و استخراج اطلاعات و اطلاع‌رسانی آماری نموده است و برای این منظور از توان علمی اعضای هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه‌های داخل و خارج کشور و متخصصان و کارشناسان حرفه‌ای نهادهای دستگاه‌های داخلی و بین‌المللی بهره گرفته است. پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران همچنین به دلیل داشتن مدرسان مجرب و متخصص در حوزه‌ی آمار رسمی و همچنین امکانات به روز آموزشی، جایگاه ویژه‌ای در منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه دارند و از این رو پژوهشکده‌ی آمار از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۹ موفق به برگزاری ۳۲ دوره یا کارگاه

سازمان پزشکی قانونی کشور، سازمان تأمین اجتماعی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، شرکت توزیع برق استان کرمانشاه و مرکز آمار ایران، دفاتر آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کل کشور و دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها بودند. تعداد کل شرکت‌کنندگان در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی ۱۰۹۲ نفر است.

ب) وبینارهای تخصصی

در راستای توزیع دانش و علوم مرتبط با آمار رسمی و برای ایجاد فضای هم‌اندیشی میان علاقمندان و کارشناسان آمار رسمی و برای ایجاد فضای هم‌اندیشی میان علاقمندان و کارشناسان آمار رسمی و افزایش سواد آماری جامعه، پژوهشکده‌ی آمار برای اولین بار اقدام به برگزاری وبینارهای تخصصی نمود. در سال ۱۳۹۹ در مجموع ۱۴ وبینار با مشارکت متخصصان داخلی و خارجی برگزار شد که عناوین آن به شرح جدول صفحه‌ی بعد آمده است و شرح هر یک از این وبینارها به‌صورت مختصر در ادامه آورده شده است:

وبینار تخصصی دانش، مدیریت دانش و مرکز آمار دانش بنیان

وبینار «دانش، مدیریت دانش و مرکز آمار دانش بنیان» از ساعت ۱۶ تا ۱۸ روز چهارشنبه ۲۴ دی

۱۳۹۹ با سخنرانی آقای دکتر محمدرضا حمیدی‌زاده؛ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد. دکتر حمیدی‌زاده در این وبینار با اشاره به جایگاه و نقش آینده‌پژوهی در مطالعات و پژوهش‌های آماری، بر این نکته تأکید کرد که اگر چیزی هست که اندیشیدنی و واقعاً مهم باشد «آینده» است. گذشته، گذشته و زمان حال نیز یک لحظه فرار است که به سرعت از چنگ ما می‌گریزد. اندیشیدن به آینده و تلاش برای اعتلای آن، نخستین و مهمترین وظیفه‌ی هر انسان فرزانه‌ای است؛ انسانی که زندگی خود را بر پایه‌ی «خردمندی» و «حکمت» به پیش می‌برد. گرچه هدف از اندیشیدن به آینده، کسب آمادگی پیش‌دستانه برای حوادث و شرایطِ پیدا و پنهان فردا و تلاش برای ساختنِ آینده‌ای بهتر است، اما بسیاری از افراد به این بهانه که نمی‌توان آینده را با قاطعیت پیش‌بینی کرد، از اندیشیدن به آینده، که مهمترین وظیفه‌ی انسانی خود است طفره می‌روند؛ زیرا احساس می‌کنند دانش از زندگی حادث می‌شود و با شناخت رویدادها، جریان‌ها، تجربه‌ها، نیت‌ها، افکار و عملکردها به دانش دست پیدا کرده‌اند، در حالی که از هر زاویه‌ای که به آن نگریسته شود می‌تواند «خلق آینده به دست خویشتن» باشد.

سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۴۰۵ به روش ثبتی مبنا

وبینار «سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۴۰۵ به روش ثبتی مبنا» از ساعت ۱۶ تا ۱۸ روز چهارشنبه ۸ بهمن ۱۳۹۹ با سخنرانی آقای علی اکبر محزون؛ مدیر کل دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران برگزار شد.

آقای محزون در این وبینار بر این نکته تأکید داشتند که در راستای فرایند مدرن سازی نظام آماری کشور، جایگزینی روش های سنتی آمارگیری با آمارهای ثبتی مبنا به عنوان راهبرد کلان نظام آماری در سومین برنامه ملی توسعه کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) امری گریزناپذیر است که در همین راستا هیئت وزیران در اردیبهشت سال جاری اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۴۰۵ به روش ثبتی مبنا را تصویب نموده و تقسیم کار ملی نیز در اولین جلسه ستاد ملی سرشماری در دی ماه سال جاری تعیین شد.

وی در ادامه ضمن مروری بر روند تغییرات در روش اجرای سرشماری نفوس و مسکن در دیگر کشورهای دنیا، برنامه ها و گام های اجرایی مرتبط با این نوع سرشماری در ایران و تجربیات برخی کشورهای پیشرو در این زمینه را مورد بررسی قرار داده و بر شناخت کامل مسایل اجرایی و ارایه راهکارهای علمی در این زمینه و لزوم انجام پژوهش های کاربردی مورد نیاز در

ابعاد مختلف تأکید کردند.

برآورد تعداد کارگران مشمول قانون کار

وبینار «برآورد تعداد کارگران مشمول قانون کار» از ساعت ۱۶ تا ۱۸ روز چهارشنبه ۱۵ بهمن ۱۳۹۹ با سخنرانی خانم کیانا ملکپور؛ رئیس گروه تجزیه و تحلیل آمار و اطلاعات مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار شد.

در این سخنرانی خانم ملکپور مطرح کردند مزد و حقوق بگیران، بخش عمده ای از نیروی کار هر کشور را تشکیل می دهند. این گروه چنان حایز اهمیت است که از دیر باز سازمان بین المللی کار عمده نماگرهای خود از جمله شاخص های کار شایسته را به آن اختصاص داده است. از سوی دیگر، مزد و حقوق بگیران در ایران تابع قوانین مختلف استخدامی هستند که یکی از آن ها قانون کار است. بر اساس قانون مذکور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متولی صیانت از حقوق کارگران مشمول این قانون شده است. اگرچه عمده مزد و حقوق بگیران بخش خصوصی به عنوان کارگر مشمول قانون کار شناخته می شوند، اما به دلیل عدم پوشش کامل آمار ثبتی موجود و اجرا نشدن طرح اختصاصی جمع آوری اطلاعات کارگاه های مشمول قانون کار، برآورد صحیحی از تعداد این کارگران وجود ندارد. این امر موجب عدم محاسبه نماگرهای اختصاصی بازار کار یا محاسبه غیر دقیق دارای بیش برآورد یا کم برآوردی نماگرهای مذکور شده

اقتصاد کلان افزایش خواهد داد. وی مسکن را به‌عنوان بزرگ‌ترین مؤلفه ثروت اغلب خانوارهای ایرانی برشمرد و گفت برای اغلب خانوارها، مهم‌ترین معامله مالی، خرید مسکن است و ساخت یک واحد مسکونی، بخش مهمی از مخارج خانوار یا حتی بهتر بگوییم کل ثروت خانوار را شامل می‌شود. این کارشناس مسائل اقتصاد شهری در ادامه‌ی سخنان خود به تحلیل وضعیت بازار مسکن در ایران پرداخت و تحلیل وضعیت مسکن از دو بعد اقتصادی و اجتماعی را در بررسی عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای آن در ایران حائز اهمیت دانست و با تشریح این نکته که مسکن، از یک‌سو یک کالای اقتصادی است و سرمایه‌گذاری در این بخش، به‌طور مستقیم اشتغال و درآمد ملی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و از سوی دیگر، از دیدگاه اجتماعی برطرف‌کننده‌ی یک نیاز اجتماعی است؛ نتیجه‌گیری کرد که بررسی تحولات بخش مسکن و سیاست‌ها و رویکردهای اتخاذشده مربوط به آن می‌تواند تبیین‌کننده وضعیت و راهنمای عاملین بخش مزبور باشد.

واکاوی چالش‌های سرشماری ثبتی‌مبنا در ایران

وبینار «واکاوی چالش‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا» از ساعت ۱۸ تا ۲۰ روز چهارشنبه ۱۳ اسفند ۱۳۹۹ با سخنرانی دکتر فریبالسادات بنی‌هاشمی (مدیر کل دفتر صنعت، معدن و زیر بنایی مرکز آمار ایران) برگزار شد. ما در عصری زندگی می‌کنیم

که دنیای پیرامون ما به سرعت در حال تغییر است. فناوری به شدت زندگی افراد را تحت تأثیر قرار داده است. دولت‌ها از ابزارهای جدید برای تغییر در شیوه حکمرانی بهره می‌برند. به تبع آن ادارات آماری کشورها نیز تحت تأثیر پیشرفت تکنولوژی فصل جدیدی از فعالیت‌های خود را آغاز می‌کنند. یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های اداره ملی آمار انجام سرشماری‌های نفوس مسکن است که بیش از ۳۰۰ سال قدمت دارد. کشورهای پیشگام با انجام سرشماری‌های مدرن یا ثبتی‌مبنا در سال ۲۰۱۱ تغییر قابل توجهی در شکل جمع‌آوری داده ارائه کردند. مرکز آمار ایران نیز به دنبال چرخش اساسی در شکل گردآوری داده‌های سرشماری است. اما هر اقدام بزرگ با مشکلات و چالش‌هایی روبرو است. در این وبینار قصد بر این است که به چالش‌های پیش روی مرکز آمار ایران بپردازیم و آن‌ها را مورد مذاقه قرار دهیم.

حکمرانی داده‌های باکیفیت

وبینار «حکمرانی داده‌های باکیفیت» از ساعت ۱۶ تا ۱۸ روز چهارشنبه ۲۰ اسفند ۱۳۹۹ با سخنرانی دکتر سید امیر اصغری توجایی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی برگزار شد.

دکتر اصغری در مقدمه‌ی سخنرانی خود با اشاره به این که دنیای امروز دنیای دیجیتالی شده است که در آن داده‌ها

حرف اول را می‌زنند گفت در این فضای جدید افراد دیگر حاکم مطلق بر رفتار سازمانی نخواهند بود، بلکه این داده‌ها هستند که مسیر ما را در سازمان‌ها هدایت می‌کنند. وی با توضیح این نکته که داده‌های موجود در صورتی می‌توانند ما را به مسیر درست در مدیریت سازمانی هدایت کنند که از کیفیت و صحت بالایی برخوردار باشند، گفت داده‌های بی‌کیفیت یا غلط نه تنها راهنمای مناسبی نبوده و کمکی به پیشبرد اهداف ما نخواهند کرد، بلکه در قامت یک راهنمای فریبکار ظاهر شده و باعث انحراف تصمیمات از مسیر صحیح می‌شوند و هزینه‌های سازمان را به صورت نمایی افزایش خواهند داد.

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برگزارشده سال ۱۳۹۹ در پژوهشکده‌ی آمار

ردیف	عنوان دوره	تاریخ برگزاری	مدرس
۱	آموزش نرم‌افزار STATA (مقدماتی)	۱۳-۱۵ مهر ۱۳۹۹	دکتر امیرکسائی‌ان
۲	آشنایی با پارادیتا و کاربردهای آن	۲۱-۲۰ مهر ۱۳۹۹	دکتر لیدا کلهری
۳	مبانی آمار رسمی	۳-۷-۵ آبان ۱۳۹۹	دکتر حمیدرضا نواب‌پور
۴	آشنایی با آمارهای ثبتی با رویکرد سیستم‌های اطلاعاتی	۱۰-۱۲ آبان ۱۳۹۹	ودود کرامتی
۵	برنامه‌نویسی با نرم‌افزار R (مقدماتی)	۱۷-۱۸ و ۲۰ آبان ۱۳۹۹	رضا هادی‌زاده
۶	آشنایی با کلیات اقتصاد	۲۴-۲۶ آبان ۱۳۹۹	فاطمه قاسمی
۷	آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی (مقدماتی)	۲۱-۲۸ آبان و ۵ آذر ۱۳۹۹	دکتر مریم سلیمی
۸	کاربرد BIGDATA در آمارهای رسمی	۴-۲ آذر ۱۳۹۹	آرش فاضلی
۹	اصول مفاهیم و کاربرد جداول داده‌ستانده	۹-۱۲ آذر ۱۳۹۹	فرشاد روشن
۱۰	برنامه‌نویسی با نرم‌افزار SQL (مقدماتی)	۲۳-۲۵ آذر ۱۳۹۹	دکتر سیدجمال میرکمالی
۱۱	آشنایی با مفاهیم حساب اقماری ICT	۲۹-۳۰ آذر ۱۳۹۹	محمد غلامی
۱۲	مدیریت آمار در سازمان	۱-۳ دی ۱۳۹۹	دکتر علیرضا حسین‌آبادی
۱۳	سنجش از دور و تصاویر ماهواره‌ای با استفاده از نرم‌افزار ENVI	۱-۳ دی ۱۳۹۹	سارا ابدالی
۱۴	آشنایی با نرم‌افزار Eviews در تحلیل سری‌های زمانی	۸-۶ دی ۱۳۹۹	دکتر تیمور محمدی
۱۵	آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی (پیشرفته)	۱۷ و ۲۴ دی و ۱ بهمن ۱۳۹۹	دکتر مریم سلیمی
۱۶	ماکرونویسی در محیط Excle با نرم‌افزار Basic Visual	۱۶-۱۴ دی ۱۳۹۹	مسعود رحیمی

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برگزارشده سال ۱۳۹۹ در پژوهشکده‌ی آمار

ردیف	عنوان دوره	تاریخ برگزاری	مدرس
۱۷	آشنایی با مفاهیم حساب ملی سلامت	۲۱-۲۲ دی ۱۳۹۹	بنفشه نجفی
۱۸	آموزش نرم‌افزار فتوشاپ (مقدماتی و پیشرفته)	۲۱-۲۳ دی ۱۳۹۹	حمیدرضا جلالی
۱۹	برنامه‌نویسی با نرم‌افزار SQL (پیشرفته)	۷-۵ بهمن ۱۳۹۹	دکتر سیدجمال میرکمالی
۲۰	کنترل افشای واحد آماری	۱۲ و ۱۸ بهمن ۱۳۹۹	دکتر حمیدرضا نواب‌پور
۲۱	آموزش نرم‌افزار STATA (پیشرفته)	۲۰-۱۸ بهمن ۱۳۹۹	دکتر امیرکسائیان
۲۲	مدیریت مبتنی بر شواهد و آمار	۲۷-۲۵ بهمن ۱۳۹۹	دکتر اشکان شیاک- مهدی نقی‌خانی
۲۳	آشنایی با شاخص قیمت و کاربردهای آن	۲۹-۲۸ بهمن ۱۳۹۹	فاطمه مالی
۲۴	آشنایی با سیستم حساب‌های ملی در طرح‌های آمارگیری	۵-۳ اسفند ۱۳۹۹	فرشاد روشن
۲۵	تحلیل آماری بیزی با استفاده از نرم‌افزار IBM SPSS	۵-۳ اسفند ۱۳۹۹	دکتر مجتبی گنجعلی
۲۶	نمونه‌گیری از جوامع نادر و کمیاب	۱۰-۱۲ اسفند ۱۳۹۹	دکتر فرید روحانی
۲۷	برنامه‌نویسی با نرم‌افزار Python	۱۷-۱۹ اسفند ۱۳۹۹	دکتر عباس مرادی

لازم به توضیح است با توجه به محدودیت‌های ایجاد شده در زمان شیوع بیماری کرونا، پژوهشکده‌ی آمار در شش‌ماهه‌ی اول سال ۱۳۹۹، دوره‌ای را برگزار نکرد و در شش‌ماهه‌ی دوم سال ۱۳۹۹ دوره‌ها را به‌صورت مجازی برگزار نمود.

سخنرانی‌ها، نشست‌ها

در سال ۱۳۹۹ پژوهشکده‌ی آمار با مشارکت انجمن‌ها و سایر مؤسسات علمی و پژوهشی به مناسبت هفته پژوهش در مجموع ۵ نشست علمی- تخصصی برگزار کرد.

سلسله سخنرانی‌های علمی- تخصصی به مناسبت هفته پژوهش و فناوری

به مناسبت بزرگ‌داشت هفته پژوهش و فناوری، پژوهشکده‌ی آمار سلسله سخنرانی‌هایی با شعار «ورود به قرن جدید با حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین» را از ۲۳ تا ۲۶ آذر ماه برگزار کرد. در اولین روز این نشست‌ها میزگرد تخصصی با تأکید بر آمارگیری‌های نمونه‌ای نوین با ابزارهای رایانه‌یار را به‌صورت مجازی با حضور دکتر غلامرضا کشاورز حداد (عضو هیئت علمی دانشگاه شریف)، دکتر زهرا رضایی قهرودی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)، دکتر روشنگ علی‌اکبری صبا (عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار) و دکتر لیدا کلهری (عضو هیئت علمی و مدیر گروه طرح‌های فنی و روش‌های آماری پژوهشکده آمار) برگزار نمود. این میزگرد با تعامل و همکاری پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه تهران و دانشگاه شریف و حضور پژوهشگران دانشگاه، مدیران دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان برگزار شد.

در ادامه‌ی نشست‌ها و مجموعه سخنرانی‌ها به مناسبت هفته پژوهش و فناوری، پژوهشکده آمار دومین سلسله سخنرانی‌های علمی- تخصصی را در تاریخ ۲۴ آذر ماه ۱۳۹۹ از ساعت ۱۸ تا ۲۰ روز دوشنبه به صورت مجازی با حضور خانم دکتر آرزو باقری «مدیر گروه روش‌های آماری و مدل‌سازی جمعیت مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور»،

آقای دکتر رضا عربی بلاغی «استادیار گروه آمار دانشکده

علوم ریاضی دانشگاه تبریز»، خانم دکتر مهسا سعادت‌ی

«دانشیار گروه روش‌های آماری و مدل‌سازی جمعیت

مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت

کشور» و دکتر محمد شیرى «عضو هیئت علمی و مدیر

گروه پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی پژوهشکده آمار»

برگزار نمود. این میزگرد با تعامل و همکاری پژوهشکده‌ی

آمار، مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی

جمعیت کشور، دانشگاه تبریز و حضور پژوهشگران

دانشگاه‌ها، مدیران دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان

برگزار شد.

میزگرد تخصصی مجازی با عنوان «حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین»

سلسله سخنرانی‌های علمی- تخصصی به مناسبت هفته پژوهش و فناوری

سلسله سخنرانی‌های علمی- تخصصی به مناسبت هفته پژوهش و فناوری

نشست‌ها و میزگردهای پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۹۹

نشست «کمیته علمی پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی»

در این نشست که با حضور مدیران، معاونین و کارشناسان مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار در روز دوشنبه ۱۶ تیر ۹۹ در سالن جلسات مرکز آمار ایران برگزار شد. آقای دکتر شباک رئیس پژوهشکده‌ی آمار ضمن بیان مطالبی پیرامون برنامه ملی آمار و وظایف پژوهشکده‌ی آمار در خصوص ارائه‌ی پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی – اجتماعی با همکاری دستگاه‌های ذیربط، بر همکاری بین دستگاه‌ها با کمیته علمی پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی تأکید کردند.

نشست کمیته‌ی پیش‌بینی «جمعیت و سلامت»

اولین جلسه کمیته پیش‌بینی «جمعیت و سلامت» با حضور رئیس پژوهشکده آمار در روز سه شنبه ۱۵ مهر ۹۹ در سالن اجتماعات مرکز آمار ایران برگزار شد.

در این نشست آقای دکتر اشکان شباک رئیس پژوهشکده آمار، ضمن بیان این مطلب که پیش‌بینی «جمعیت و سلامت» یکی از بحث‌های مهم و اساسی ما در برنامه سوم توسعه آمار کشور است، بیان کردند که پژوهشکده‌ی آمار مکلف است جهت همکاری با دستگاه‌های اجرایی، به بحث پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی اجتماعی کشور بپردازد. در ادامه‌ی این نشست آقای دکتر رسول صادقی، «رئیس مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور و دبیر کمیته علمی «جمعیت و سلامت» آقای دکتر محمد میرزایی، «عضو هیئت علمی دانشگاه

تهران» خانم دکتر الهام فتاحی، «رئیس گروه آمارهای جمعیت و سلامت مرکز آمار ایران» آقای دکتر محمد شیری، «مدیر گروه پردازش و داده‌ها و اطلاع‌رسانی و عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار» آقای دکتر اسعداله رضایی، «سرپرست معاونت پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار» خانم دکتر کلهری «مدیر گروه طرح‌های فنی و روش‌های آماری و عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار» و خانم دکتر صبا «عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار» توضیحاتی در خصوص کمیته‌ی پیش‌بینی جمعیت و سلامت کشور ارائه دادند.

نشست «تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹»

نشست تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹ با حضور رئیس پژوهشکده آمار روز سه‌شنبه ۱۷ تیر ۱۳۹۹ در سالن جلسات مرکز آمار ایران برگزار شد.

در این نشست که با همکاری صندوق جمعیت سازمان ملل متحد، رئیس و مدیران پژوهشکده‌ی آمار برگزار شد. حاضران به تبادل نظر درباره‌ی طرح تأثیرات اجتماعی - اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹ پرداختند.

مشارکت در رویدادهای علمی و همکاری با مجامع علمی

همکاری با انجمن آمار ایران

به منظور ساماندهی و گسترش فعالیت‌های انجمن آمار ایران در زمینه‌ی آمار رسمی، کمیته‌ی همکاری‌های مشترک آمار رسمی تشکیل شد. این کمیته بر اساس اهداف خود متشکل از کارگروه‌های مختلفی است که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: «کارگروه برگزاری نشست‌های تخصصی با دستگاه‌های اجرایی»، «کارگروه برنامه‌ریزی کارآموزی دانشجویان در واحدهای آمار دستگاه‌های اجرایی»، «افزایش سواد آماری برای سطوح مختلف جامعه» و «برنامه‌ریزی برای آشنایی دانش‌آموختگان و دانشجویان آمار و کارکنان حوزه آمار دستگاه‌های اجرایی با نظام آماری کشور و تحلیل داده‌های خام»

همکاری در برگزاری کنفرانس آمار ایران

همانند سایر ادوار گذشته پژوهشکده‌ی آمار در برگزاری «پانزدهمین کنفرانس آمار ایران» که در دانشگاه یزد با انجام فعالیت‌های خود نقشی پر رنگ داشت. از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به برگزاری میزگرد تخصصی «مدن‌سازی آمار رسمی» اشاره کرد. این میزگرد در قالب برنامه‌های پانزدهمین کنفرانس آمار ایران از ساعت ۲۰:۳۰ تا ۲۲ روز پنجشنبه ۲۰ شهریور ۱۳۹۹ به‌صورت مجازی برگزار شد. در این میزگرد که در محل پژوهشکده‌ی آمار برگزار شد، آقایان

سیدنعمت‌اله میرفلاح نصیری؛ معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران، دکتر اشکان شباک؛ رئیس پژوهشکده‌ی آمار، علی‌اکبر محزون؛ مدیرکل دفتر جمعیت نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران و دکتر ودود کرامتی؛ مشاور معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران برگزار شد.

همکاری در برگزاری دوازدهمین همایش ملی تخصصی آمار

دوازدهمین همایش ملی تخصصی آمار توسط دانشگاه پیام نور اهواز با همکاری پژوهشکده‌ی آمار، انجمن آمار و دانشگاه صنعتی جندی‌شاپور دزفول به صورت مجازی برگزار شد. محورهای این همایش، آمار نظری، آمار کاربردی، آمار زیستی، آمار و احتمال فازی، احتمال و فرایندهای تصادفی، داده‌کاوی و علم داده‌ها، کاربرد آمار در سایر علوم بود که با سخنرانی دکتر عبدالرحمن راسخ (رئیس انجمن آمار)، دکتر محمدعلی کریمی (معاون پژوهش و فناوری دانشگاه پیام نور)، دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (استاد دانشگاه شهید بهشتی)، رحیم چینی‌پرداز (استاد دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر امین گلاب پور (استاد دانشگاه علوم پزشکی شاهرود) برگزار شد.

همکاری در برگزاری میزگرد تخصصی نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر

سرشماری‌های ثبتی‌مبنا و داده‌های مکانی

به مناسبت بزرگداشت هفته آمار و سومین روز جهانی آمار، میزگرد نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر سرشماری‌های ثبتی مبنا و داده‌های مکانی از ساعت ۱۳ تا ۱۵ روز دوشنبه ۲۸ مهر ۱۳۹۹ به‌صورت مجازی با حضور دکتر محسن محمدزاده (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر زهرا رضایی قهرودی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) و دکتر لیدا کلهری (عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار) برگزار شد. این میزگرد با تعامل و همکاری مرکز آمار ایران، انجمن آمار، پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه تهران و حضور پژوهشگران دانشگاه، مدیران دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان برگزار شد. در این نشست فرصت مناسبی برای بحث و تبادل نظر در خصوص لزوم همکاری ساختارمند دستگاه‌های اجرایی با یکدیگر در قالب قانون آمار و همکاری روزافزون و هدفمند پژوهشگران و متولیان تولید داده فراهم شد.

همکاری در برگزاری وبینار دانشکده‌ی آمار، ریاضی و رایانه دانشگاه علامه طباطبائی به مناسبت روز

جهانی آمار

دانشکده آمار، ریاضی و رایانه دانشگاه علامه طباطبائی به مناسبت روز آمار و برنامه ریزی وبیناری را با موضوع‌های «علم آمار و نقش آن در تحقیقات علوم دیگر» «بررسی رفتار انتخاب رشته داوطلبان و پذیرفته شدگان رشته آمار در دوره‌های تحصیلات تکمیلی» و «بررسی رویکرد نوین اکتشاف علمی با استفاده از علم داده‌ها در توسعه کسب و کار» را

با همکاری پژوهشکده‌ی آمار در روز سه شنبه ۲۹ مهرماه ۱۳۹۹ برگزار نمود.

همکاری در برگزاری وبینار «چشم‌انداز پیش روی نظام آماری رسمی نوین در ایران» به همراه دانشکده علوم پایه دانشگاه کردستان به مناسبت روز جهانی آمار و روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

وبینار «چشم‌انداز پیش روی نظام آمار رسمی نوین در ایران» از ساعت ۱۸ تا ۱۹:۳۰ روز سه‌شنبه ۲۹ مهر ۱۳۹۹ به همت گروه آمار دانشکده علوم پایه دانشگاه کردستان و با همکاری مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار برگزار شد. «مدرس‌سازی آمار رسمی، مفاهیم، و ابعاد مؤلفه‌های آن» عنوان سخنرانی آقای دکتر اشکان شباک، رئیس پژوهشکده آمار، به‌عنوان سخنران اول بود. در پایان آقای کرامتی به سرشماری، آمارگیری نمونه‌ای، و آمارگیری‌های مبتنی بر ثبت به‌عنوان سه روش تهیه و تولید آمار، و روش‌های مختلف سرشماری‌ها در ۲۰ سال اخیر و مزایای استفاده از آمارگیری‌های مبتنی بر ثبت از منظر فاصله زمانی جمع‌آوری داده‌ها اشاره کردند

همکاری با دانشگاه پیام‌نور اهواز در برگزاری همایش ملی تخصصی آمار

دانشگاه پیام نور اهواز با همکاری پژوهشکده آمار، انجمن آمار و دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول به صورت مجازی دوازدهمین همایش ملی تخصصی آمار را با محورهای آمار نظری، آمار کاربردی، آمار زیستی، آمار و احتمال فازی، احتمال و فرایندهای تصادفی، داده کاوی و علم داده‌ها، کاربرد آمار در سایر علوم به‌صورت مجازی برگزار نمود.

همکاری با خانه‌ریاضیات اصفهان در برگزاری وبیناری به‌مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی

خانه ریاضیات اصفهان به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی وبیناری با سه محور معرفی آمارهای رسمی، مسائل مهم و امور جاری در نظام آماری کشور و مهارت‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای دانش‌آموختگان آمار برای ایفای نقش در نظام آماری نوین و جهان پیش روز چهارشنبه ۳۰ مهر ۱۳۹۹ با همکاری مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار و اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی برگزار نمود.

تفاهم‌نامه همکاری میان پژوهشکده آمار و دانشگاه صنعتی شریف

این تفاهم‌نامه به‌منظور ایجاد تحول در مکانیزه کردن سیستم جمع‌آوری و نگهداری اطلاعات آماری مرکز آمار ایران و

فراهم‌سازی داده‌های آماری برای ارتقای کیفیت پژوهش در دانشگاه صنعتی شریف منعقد شد.

تفاهم‌نامه‌ی همکاری میان پژوهشکده آمار و پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

این تفاهم‌نامه به‌منظور اجرایی نمودن برنامه‌های علمی و پژوهشی طرفین و فعال نمودن کرسی مطالعات راهبردی شاخص‌سازی و برآورد وضعیت حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و زیست‌محیطی امنیت و بررسی روش‌های شاخص‌سازی، اندازه‌گیری و رصد حوزه‌های مزبور در کشور تحت هدایت، مدیریت و نظارت معاونت راهبردی دبیرخانه‌ی شورای عالی امنیت بین پژوهشکده‌ی آمار و پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منعقد شد.

تفاهم‌نامه همکاری میان پژوهشکده آمار و مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور

در این جلسه که با حضور دکتر اشکان شباک؛ رئیس پژوهشکده‌ی آمار و دکتر رسول صادقی؛ رئیس مؤسسه‌ی مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور و دیگر نمایندگان دو طرف برگزار شد، در خصوص اهداف و محورهای طرفین در خصوص عقد تفاهم‌نامه‌ی همکاری گفتگو و تبادل نظر انجام گرفت.

دکتر شباک با اشاره به جایگاه و توان علمی پژوهشکده‌ی آمار در اجرای طرح‌های پژوهشی و همچنین تحلیل آمارهای رسمی مرکز آمار ایران، به سابقه‌ی این پژوهشکده در اجرای طرح‌های آماری و همکاری‌های آن با دستگاه‌های اجرایی و نهادهای بین‌المللی اشاره کرد و از آمادگی پژوهشکده‌ی آمار برای اجرای طرح‌های مشترک و همکاری با دیگر نهادها و سازمان‌های علمی و اجرایی داخلی و بین‌المللی خبر داد.

در ادامه، دکتر رسول صادقی نیز به اهمیت و ضرورت مطالعات جمعیت‌شناختی در کشور اشاره نمود و ضمن اشاره به ظرفیت‌های خوب مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور در این حوزه، همکاری مشترک این مؤسسه با پژوهشکده‌ی آمار را در راستای تأمین نیازهای پژوهشی و مطالعاتی نظام آمار رسمی کشور در این حوزه و دارای دستاوردهای مفیدی برای جامعه‌ی علمی و مدیران اجرایی کشور ارزیابی کرد.

بزرگداشت روز جهانی آمار

پژوهشکده‌ی آمار در کنار مرکز آمار ایران همه‌ساله همایش گرامی‌داشت روز آمار و برنامه‌ریزی را به‌عنوان یک رویکرد برای تحقق اهداف و راهبردهای نظام آماری کشور و نشان دادن اهمیت نقش آمار، آگاه‌سازی مدیران دستگاه‌های اجرایی نسبت به ضرورت استفاده از آمار در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود و ارتقای سواد و آگاهی آماری در سطوح مختلف جامعه برگزار می‌نماید. روز آمار، فرصت تقدیر و بزرگداشت از سهم علم آمار و آمارشناسان در توسعه جامعه نیز است.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با تأیید این موضوع که تولید آمار، شاخص و نماگرهای قابل اعتماد و به موقع درباره سطح پیشرفت کشورها برای تصمیم‌گیری‌های آگاهانه سیاستی و پایش پیاده‌سازی اهداف توسعه‌ای، امری ضروری است، ۲۰ اکتبر ۲۰۱۰ (۲۸ مهرماه) را به‌عنوان روز جهانی آمار با شعار «خدمت، حرفه‌گری و صداقت» اعلام نمود که آن روز برابر با ۲۸ مهرماه ۱۳۸۹ و تقریباً مصادف با روز آمار در ایران است. روز جهانی آمار هر پنج سال یک‌بار توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای جشن گرفته می‌شود. تا کنون دو دوره گرامی‌داشت روز جهانی آمار (۲۰۱۰ و ۲۰۱۵) برگزار شده است. شعار روز جهانی آمار در سال ۲۰۱۵ «داده‌های بهتر، زندگی بهتر» تعیین شده بود. مقرر است در تاریخ ۲۰ اکتبر ۲۰۲۰ برابر با ۲۹ مهر ۱۳۹۹ که تقریباً مصادف با اول آبان روز آمار و برنامه‌ریزی در ایران است جشن گرفته شود. شعار روز جهانی آمار برای سال ۲۰۲۰ «به هم پیوستن گیتی با داده‌هایی که می‌توانیم به آن‌ها اعتماد کنیم» است.

پژوهشکده‌ی آمار بنا به دارا بودن مسئولیت علمی و پژوهشی خود به مناسبت بزرگداشت سومین روز جهانی آمار در ۲۹ مهر، ۱۳۹۹ برای افزایش سطح آگاهی جامعه در خصوص آمار و اهمیت آن در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، فعالیت‌های مؤثری را انجام داده‌اند که به صورت مختصر به معرفی برخی از این فعالیت‌ها اشاره شده است.

۱- چاپ ویژه‌نامه‌ی روز جهانی آمار در سه شماره پیاپی

دسترسی به این ویژه‌نامه‌ها از طریق وب‌گاه پژوهشکده‌ی آمار به ترتیب به نشانی

<https://srtc.ac.ir/News/CategoryID/1055/currentpage/22>

<https://srtc.ac.ir/News/CategoryID/1055/currentpage/20>

امکان‌پذیر است.

۲- برگزاری میزگردهای تخصصی تأکید بر آمارگیری‌های نمونه‌ای نوین با ابزارهای رایانه‌یار

۳- برگزاری سلسله سخنرانی‌های علمی-تخصصی

۳-۱- تحلیل فاصله ازدواج تا فرزندآوری با استفاده از جنگل تصادفی بقا و درخت بقا؛

۳-۲- پیش‌بینی زایمان‌های زودرس به کمک یادگیری ماشین؛

۳-۳- تحلیل فواصل مولید با استفاده از مدل‌های بازگشتی بقا؛

۳-۴- بررسی ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالخوردگان مناطق ۲۲گانه شهر تهران.

۴- برگزاری میزگرد تخصصی مجازی با عنوان حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین

۴-۱- معرفی علوم داده‌ها در آمار رسمی؛

۴-۲- حکمرانی داده و یادگیری ماشین و نقش آن در آمار رسمی؛

۴-۳- تعامل‌پذیری و جریان‌سازی داده‌ها در دولت الکترونیکی.

۵- همکاری در برگزاری وبینار چشم‌انداز پیش روی نظام آمار رسمی نوین در ایران

۶- همکاری در وبینار برگزارشده توسط خانه ریاضیات در اصفهان با ۳ محور:

- ♦ معرفی آمارهای رسمی؛
- ♦ مسائل مهم و امور جاری در نظام آماری کشور؛
- ♦ مهارت‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای دانش‌آموختگان آمار برای ایفای نقش در نظام آماری نوین و جهان پیش روی آن.

۷- همکاری و شرکت در برگزاری سه نشست مشترک تخصصی به مناسبت روز جهانی آمار و و برنامه‌ریزی با همکاری انجمن آمار ایران

۸- میزگرد تخصصی نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر سرشماری‌های ثبتی مبنا و داده‌های مکانی

۱۰- همکاری در برگزاری وینار «چشم‌انداز پیش روی نظام آماری رسمی نوین در ایران» به همراه دانشکده علوم پایه دانشگاه کردستان به مناسبت روز جهانی آمار و روز ملی آمار و برنامه‌ریزی.

کتاب‌ها

روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای

شاخص‌های آماری قابل اطمینان، سازگار، مناسب و هماهنگ منطقه‌ای، بنیان پایداری را برای سیاست‌های هدفمند در جهت کاهش نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی بین مناطق فراهم می‌کند. حساب‌های منطقه‌ای نقش مهمی در تولید برخی از این شاخص‌ها بازی می‌کند. حساب‌های منطقه‌ای، بیان‌کننده خصوصیت منطقه‌ای حساب‌های متناظر در اقتصاد ملی است. این حساب‌ها کمیت‌های عمده اقتصادی همانند ارزش افزوده ناخالص و درآمد خانوار را در سطح مناطق تهیه می‌کند و همانند حساب‌های ملی، پوشش حساب‌ها و مبادلات موجود را در سطح مناطق ارائه می‌کند.

به لحاظ مفهومی، حساب‌های منطقه‌ای پوشش‌دهنده مجموعه تعاریف و مفاهیم حساب‌های ملی است که ساختارها، توسعه‌یافتگی و نابرابری‌های اقتصادی منطقه‌ای را قابل مشاهده می‌سازد. هدف حساب‌های منطقه‌ای به تفکیک رشته فعالیت‌ها تشریح فرآیند تولید در مناطق، شامل توصیف آماری از مراحل تولید واحدهای اقتصادی مستقر در مناطق، داده‌ها، ستانده‌ها، ارزش افزوده ناخالص، تولید ناخالص داخلی، جبران خدمات کارکنان و شاغلین درگیر تولید و همچنین تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به تفکیک رشته فعالیت‌ها است. همان‌طوری‌که داده‌های حساب‌های ملی مهم‌ترین ابزار آماری در فرآیند برنامه‌ریزی‌ها، سیاستگذاری‌ها و تحلیل‌های اقتصادی در سطح ملی به‌شمار می‌رود، داده‌های حساب‌های منطقه‌ای نیز همین نقش را در سطح مناطق و البته با خصوصیتی بسیار کارآمدتر ایفا می‌نمایند. دسترسی به حساب‌های منطقه‌ای علاوه بر این که می‌تواند در چاره‌جویی و رفع مشکلات اقتصادی مناطق راهگشا باشد، از طریق فراهم آوردن ابزارهای

آماري کافي براي بررسي عملکرد اقتصاد منطقه‌اي و تحليل امکانات و پتانسيل‌هاي منطقه‌اي، بستر مناسب را براي تهيه و تنظيم هر چه دقيق‌تر و هماهنگ‌تر سياستگذاري‌ها و برنامه‌ريزي‌هاي اقتصادي در سطح کلان را ميسر مي‌سازد. حساب‌هاي منطقه‌اي از سال ۱۳۷۹ در سطح کل استان‌هاي کشور به صورت سالانه در مرکز آمار ايران در حال توليد است. پژوهشکده آمار

با هدف افزايش کيفيت و بهبود روش‌هاي مورد استفاده در حساب‌هاي منطقه‌اي اقدام به ترجمه و چاپ راهنماي تهيه حساب‌هاي منطقه‌اي تهيه شده از سوي اداره آمار اتحاديه اروپا نموده است. اين کتاب توسط آقايمان: محمد رضا لعلی، جواد حسين‌زاده و خانم‌ها مریم رضایی و مریم طالبی ترجمه و توسط آقای محمد غلامی ویرایش و ویراستاری شده است.

مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران

پژوهشکده‌ی آمار نشریه‌ای علمی با عنوان «مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران» منتشر می‌کند و تا کنون سی شماره از این مجله منتشر شده است. این مجله در ارزیابی انجام‌شده توسط کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور مستقر در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، موفق به اخذ رتبه‌ی علمی «ب» شده است.

زمینه‌های فعالیت این مجله عبارت‌اند از: آمار نظری، آمار کاربردی، احتمال، آمار رسمی، آموزش آمار، آمار و سیستم‌های فازی، آمار در اقتصاد، زیست‌آمار، آمار و فناوری و سایر زمینه‌های آمار.

دست‌اندرکاران انتشار مجله در سال ۱۳۹۹ عبارت بودند از:

دکتر حمیدرضا نواب‌پور (دانشگاه علامه طباطبائی، مدیر مسئول)؛

دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد (دانشگاه تربیت مدرس، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛

هیئت تحریریه:

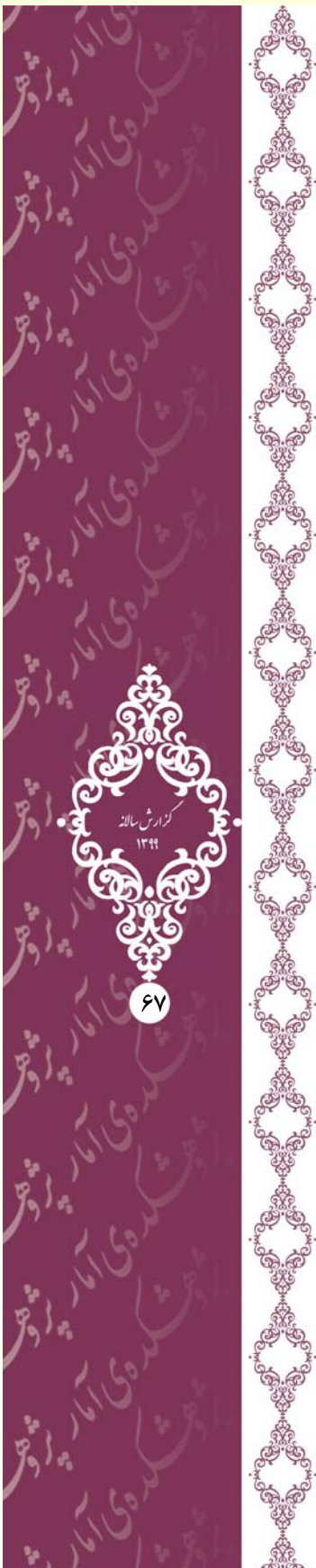
دکتر حمیدرضا نواب‌پور (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد (دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر فرزاد اسکندری (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر عین‌ا... پاشا (دانشگاه خوارزمی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدرضا فرید روحانی (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛

مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران

مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران نشریه‌ای علمی (رتبه‌ی علمی ج)، در زمینه‌ی آمارهای رسمی و رشته‌های وابسته است که هر شش ماه یک‌بار و با هدف گسترش روش‌شناختی و سیاست‌های مربوط به گردآوری، پردازش، تحلیل، ارایه و اطلاع‌رسانی داده‌های آماری در حوزه‌ی آمارهای رسمی منتشر می‌شود.

دست‌اندرکاران انتشار مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران در سال ۱۳۹۹ عبارت بودند از:

دکتر محمد صادق علی پور (پژوهشکده‌ی آمار مدیر مسئول و عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمد بامنی مقدم (دانشگاه علامه طباطبائی سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛

هیئت تحریریه:

دکتر عادل آذر (دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر تابان باغفلکی (دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمد بامنی مقدم (دانشگاه علامه طباطبائی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر سهیلا پروین (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر جواد حسین زاده (رئیس مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر یدا... دادگر (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر رسول صادقی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمد جلال عباسی شوازی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدصادق علیپور (پژوهشکده آمار، مدیر مسئول و عضو هیئت

	مجله‌ی بررسی‌های آماری و رسمی ایران جلد ۱۰، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۲ (تابشماره تابستان ۱۳۹۳) مجله - تابشماره
۱۹۹	حاج‌دردی، فریاد: درآمد برای تصمیم‌یافته و برآوردها مقیم کشور بی‌سک فره‌افزار مثبت فاطمه عباسی، حسین: میزان صانعای خرد و خانوارها مستثنی برادران
۱۹۸	فریاد، تعلیمی و زورهای جنسیتی و اقتصادی-اجتماعی سالمندان کشور حسین غفرانی و محمود فریاد
۱۹۷	فاطمه عباسی، فاطمه‌های: توزیع درآمد استان خراسان جنوبی با کشور سازمان ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ زهره پهلوانی، پناه، زهره، علیرضا مستثنی برادران و بهرام سالیان، کیه
۱۹۶	آمارگیری و دستیار: اثر میزان در شهرهای با شرایط نود کم اینترنت اجرا کرده فاطمه عباسی، زور و سیدمحمد آسکانی
۲۰۱	تعلیمی: توزیع برای استان خراسان جنوبی زهره پهلوانی، پناه، زهره، علیرضا مستثنی برادران و بهرام سالیان، کیه
۲۰۲	تعلیمی: توزیع برای استان خراسان جنوبی زهره پهلوانی، پناه، زهره، علیرضا مستثنی برادران و بهرام سالیان، کیه

دکتر محمدرضا فقیهی (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدباقر نوبخت (مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، عضو هیئت تحریریه)؛

ساناز مهندسی

مشاوران (داوران) مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران در سال ۱۳۹۸

فرزاد اسکندری	علی رحیمی	زهره فلاح محسن‌خانی
اسعد اله‌رضایی	وحید رضایی تبار	ودود کرامتی
سیروس امیدوار	لیلا زندی	امید کریمی
تابان باغ‌فلکی	داوود سوری	لیدا کلهری
آرزو باقری	اشکان شباک	کیومرث مترجم
سارا جمهوری	محمد غلامی	حمیدرضا نواب‌پور
رضا حبیبی	آرش فاضلی	طه نوراللهی
مرضیه خاکستری	الهام فتحی	

عناوین مقاله‌های منتشر شده سال ۱۳۹۹ در مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران

- ♦ توزیع پواسون لیندلی نمایی‌شده؛ ویژگی‌ها و کاربردهای آن در قابلیت اطمینان بررسی تأثیر شهرنشینی بر نابرابری درآمد در ایران
- ♦ تحلیلی پویا از تأثیر نوسانات بارندگی بر فقر روستایی در ایران
- ♦ پدیده سالخوردگی جمعیت در ایران
- ♦ برآورد طرح پایه میانگین جامعه متناهی در نمونه‌گیری از مجموعه رتبه‌دار
- ♦ مروری بر جدایی‌گزینی فضایی در جمعیت‌شناسی
- ♦ مفاهیم و مبانی تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری در نظام آماری مدرن
- ♦ بررسی روند تغییرات جمعیت بی‌همسر به دلیل طلاق در سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن ایران: ۹۵-۱۳۶۵
- ♦ کاربرد داده‌های آزاد در آمار رسمی (مطالعه موردی: داده‌های شبکه اجتماعی اینستاگرام)
- ♦ جורسازی آماری در آمارگیری‌های نیروی کار و گذران وقت
- ♦ استنباط بیزی و کلاسیک در توزیع نمایی دو پارامتری با داده‌های سانسور شده تصادفی
- ♦ مدل‌بندی عوامل موثر بر طول مدت زمان بیکاری با استفاده از تجزیه و تحلیل بقا
- ♦ توزیع رایلی لوماکس نمایی‌شده، ویژگی‌ها و کاربردها
- ♦ برآورد تأثیر تحریم‌های اقتصادی بر اشتغال بخش خدمات
- ♦ تعیین بیزی اندازه نمونه در مطالعات طولی با پاسخ‌های دودویی با استفاده از مدل اثرهای تصادفی
- ♦ مدرن‌سازی آمار رسمی، مفاهیم، ابعاد و مؤلفه‌های آن
- ♦ پنجره جمعیتی، مدیریت سرمایه انسانی و رشد اقتصادی پایدار در گام دوم انقلاب اسلامی ایران
- ♦ وضعیت جوانان غیرشاغل که در حال تحصیل یا مهارت‌آموزی نیستند (شاخص NEET)
- ♦ نگاهی به تحولات سالخوردگی در ایران و پوشش حمایت اجتماعی از سالمندان (تطبیق استانی)
- ♦ رتبه‌بندی استان‌های کشور بر مبنای تغییرات شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار در دوره ۱۳۹۷-۱۳۹۴ با استفاده از روش تاپسیس
- ♦ بررسی تطابق آمار شاغلان مزد و حقوق‌بگیر حاصل از طرح آمارگیری نیروی کار با منابع ثبتی
- ♦ تحلیل وضعیت رفاه در ایران بر اساس شاخص‌های استاندارد جهانی
- ♦ سنجش ظرفیت ایجاد رونق اقتصادی در مناطق ۹گانه آمایش سرزمین در ایران
- ♦ جمعیت‌شناسی و شیوع همه‌گیری ویروس کرونا (تأثیر کرونا بر روندهای جمعیتی)

گزارش‌های تحلیلی پژوهشکده‌ی آمار

با توجه به اهمیت اولیه‌ی تحلیل آمار و اطلاعات منتشرشده برای استفاده دیگر کاربران، پژوهشکده‌ی آمار وظیفه‌ی خود دانست که در این حوزه ورود کند. لذا از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ این موضوع را در دستور کار خود قرار داد که ۱۰ نسخه از این گزارش‌ها در سال ۱۳۹۹ چاپ‌شده است.

این گزارش‌ها بازتاب گسترده‌ای نیز در رسانه‌ها و محافل علمی و پژوهشی داشته‌اند. شایان ذکر است که اصل گزارش‌ها در وبگاه پژوهشکده به آدرس <http://src.ac.ir/analytical-reports> در دسترس است.

عناوین گزارش‌های تحلیلی منتشرشده در سال ۱۳۹۹

- ♦ تأثیر افزایش قیمت خودرو بر تورم کل
- ♦ پیش‌بینی نرخ تورم سالانه و نقطه‌ای تا پایان سال ۱۳۹۸ و سه ماهه اول ۱۳۹۹
- ♦ نابرابری تورم بین دهک‌های درآمدی
- ♦ نگاهی به گذشته، حال و آینده جمعیت ایران
- ♦ پدیده‌ی سالمندی جمعیت در ایران و آینده آن
- ♦ جمعیت شهری ایران و آینده آن با نگاهی به جمعیت کلان‌شهرها
- ♦ درک و استفاده از پیش‌بینی‌های جمعیت
- ♦ جمعیت‌شناسی و شیوع همه‌گیری ویروس کرونا (تأثیر کرونا بر روندهای جمعیتی)
- ♦ بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران در ایام شیوع ویروس کرونا
- ♦ پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی فصل پاییز ۱۳۹۹

فعالیت‌های کتابخانه، اطلاع‌رسانی و روابط عمومی

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان اصلی‌ترین حلقه ارتباط بین مدیران و کارکنان، می‌تواند به‌صورت نظام‌مند، برنامه‌ریزی‌شده و سنجیده در جهت ایجاد، حفظ و گسترش تعامل و تفاهم مدیران با کارکنان و ارتقاء سطح خدمات سازمانی اقدام کند.

محور اساسی کار روابط عمومی، کسب منافع برای کل سازمان است. در این میان نباید از نقش ارتباطات در افزایش بهره‌وری از امکانات و نیروی انسانی در سایه انعکاس هرچه بهتر فعالیت‌ها و مصوبات پژوهشکده‌ی آمار به جامعه و بهره‌گیری از امکانات و قابلیت‌های اجتماع و مشارکت عمومی افراد نیز غافل شد.

پس از شکل‌گیری ساختار جدید روابط عمومی با رویکرد ایجاد وحدت رویه، هماهنگی و انسجام در اجرای سیاست‌های مجموعه و مأموریت‌ها و امور محوله به روابط عمومی این واحد در پژوهشکده‌ی آمار، ایجاد شد. بخشی از وظایف این بخش عبارت‌اند از:

۱-تهیه بانک اطلاعاتی پشتیبان (طرح‌ها و کتاب‌ها)

به‌روز شدن آرشیو طرح‌های پژوهشی در سایت پژوهشکده

با توجه به اینکه اطلاعات مربوط به طرح‌ها و کتاب‌های پژوهشکده‌ی آمار به‌صورت موردی و به تدریج بر روی سایت پژوهشکده بارگذاری شده است، بانک جامعی از اطلاعات مربوطه به‌عنوان پشتیبان تهیه نشده بود. به همین دلیل، روابط عمومی پژوهشکده در سال ۱۳۹۹ اقدام به جمع‌آوری و تجمیع اطلاعات مربوط به تمام کتاب‌ها و طرح‌های پژوهشی منتشر شده در پژوهشکده از سال ۱۳۷۹ تا پایان سال ۱۳۹۹ نمود. بر این اساس، بانک جامعی از ۳۵۵ طرح پژوهشی و ۲۲ کتاب به صورت دیجیتالی گردآوری و بایگانی شد.

۱-انجام تبلیغات محیطی، تهیه متون تبریک و تسلیت و برگزاری مراسم ملی و مذهبی

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار برای پاس‌داشت مناسب‌های ملی و مذهبی اقدام به تهیه پوسترهای مناسبی، انجام تزیینات داخلی، تشکیل جلساتی نظیر جلسه‌ی گرامی‌داشت روز زن و تهیه عکس و خبر از مراسم نمود.

۲- تهیه گزارش از جلسات، وبینارها، تفاهم‌نامه‌ها و ... و اطلاع‌رسانی اخبار، اطلاعیه‌ها و ... در وب‌گاه و سایر صفحات مجازی پژوهشکده

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار به منظور اطلاع‌رسانی و نشر بهتر نتایج فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی خود در سال ۱۳۹۹، ۴۹ خبر و اطلاعیه، ۱۳ مورد متن گزارش‌های تحلیلی و ۲۳ مورد خلاصه نتایج طرح‌های پژوهشی، ۱۵ مورد گزارش برگزاری وبینارهای آموزشی و... در وب‌گاه این پژوهشکده‌ی آمار و سایر صفحات مجازی مرتبط، منتشر کرد.

۳- تعامل و ارتباط با رسانه‌ها

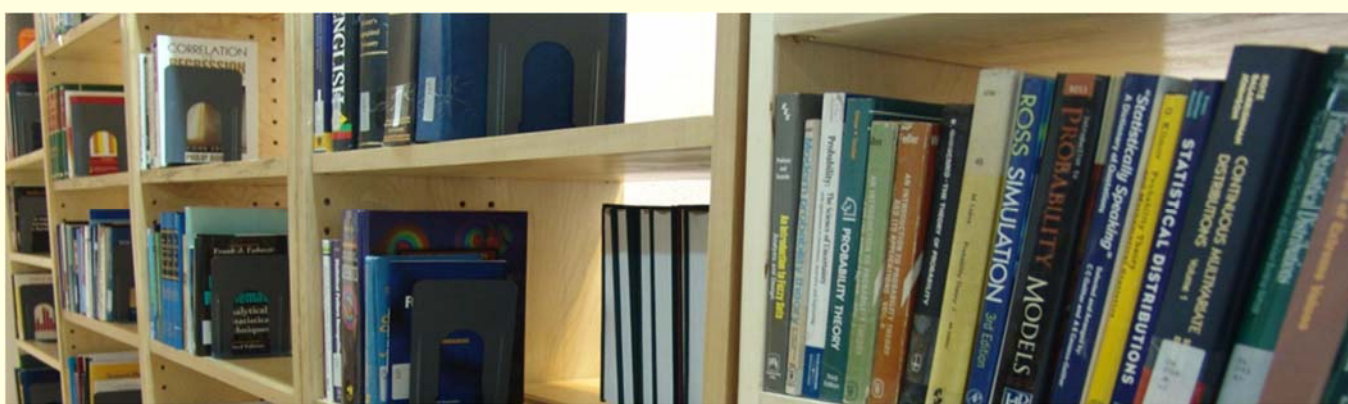
هماهنگی انجام مصاحبه‌ها و نشست‌های خبری با ریاست پژوهشکده‌ی آمار

- مصاحبه با رادیو تهران-برنامه پارک شهر در خصوص بررسی شناورسازی ساعات کاری شهر تهران
- مصاحبه با رادیو گفتگو-مصاحبه‌ی تلفنی با برنامه‌ی روزنه
- مصاحبه تخصصی -سالموردگی جمعیت ایران از سال ۱۴۳۰- ایرنا
- مصاحبه

۳۶ مورد پوشش اخبار و گزارش‌های تحلیلی پژوهشکده‌ی آمار در مطبوعات و رسانه‌ها

۴- ایجاد صفحه‌های اختصاصی برای پژوهشکده‌ی آمار در شبکه‌های اجتماعی اینستاگرام، لینکدین و ...

طی شش‌ماه، راه‌اندازی این صفحه‌ی اجتماعی با عنوان (src.ac.ir) تمام اطلاعیه‌ها و اخبار پژوهشکده در آن اطلاع‌رسانی شده است و در مجموع ۸۳ مطلب بارگذاری شده و نیز تا کنون ۵۳۳ نفر عضو صفحه اختصاصی پژوهشکده در اینستاگرام شده‌اند. و اخبار این مجموعه را از طریق شبکه‌های اجتماعی پیگیری می‌کنند. همچنین شبکه اجتماعی لینکدین مختص پژوهشکده‌ی آمار از طریق آدرس (<https://www.linkedin.com/in/src/>) قابل دسترسی است و به موازات وب‌گاه و اینستاگرام پژوهشکده، اخبار و اطلاعات این مجموعه در آن بارگذاری شده است. و تاکنون ۲۱۳ عضو جذب کرده و ۶۳ مطلب هم بارگذاری شده است.

کتابخانه

کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار فعالیت خود را در سال ۱۳۷۹، هم‌زمان با تأسیس پژوهشکده آغاز کرد. این کتابخانه، به‌منظور تأمین نیاز پژوهشگران، اقدام به تهیه‌ی کتاب‌های تخصصی در زمینه‌ی آمار و اقتصاد کرده است. در حال حاضر منابع موجود کتابخانه عبارت‌اند از:

📖 ۲۹۹۷ عنوان کتاب فارسی

📖 ۱۲۳۶ عنوان کتاب لاتین

📖 ۳۵۵ عنوان طرح پژوهشی

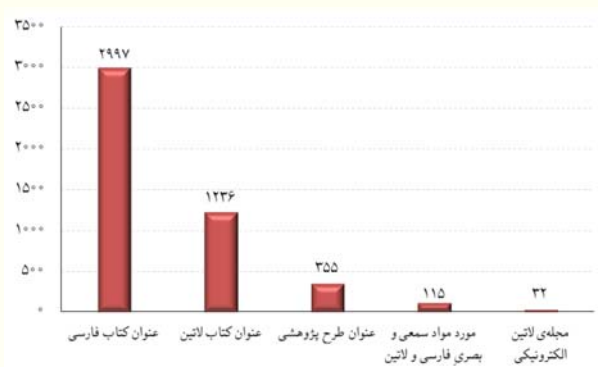
📖 ۱۱۵ مورد مواد سمعی و بصری فارسی و لاتین

📖 ۳۲ عنوان مجله‌ی لاتین الکترونیکی

امکان استفاده از منابع کتابخانه برای دانشجویان و پژوهشگران خارج از پژوهشکده، در محل کتابخانه وجود دارد. جستجوی منابع موجود از

طریق وب‌گاه کتابخانه، به نشانی <http://library.srtc.ac.ir> امکان‌پذیر است.

تعداد منابع موجود در کتابخانه

مجله‌های الکترونیکی موجود در کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار

- Australian & New Zealand Journal of Statistics
- Biometrics
- Communications in Statistics: Simulation and Computation
- Communications in Statistics: Theory and Methods
- Econometric Reviews
- Econometrical
- International Statistical Review
- Journal of Applied Statistics
- Journal of Economic Surveys
- Journal of Economics & Management Strategy
- Journal of Nonparametric Statistics
- Journal of Official Statistics
- Journal of Statistical Computation and Simulation
- Journal of the American Statistical Association
- Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)
- Journal of the Royal Statistical Society: Series B (Statistical Methodology)

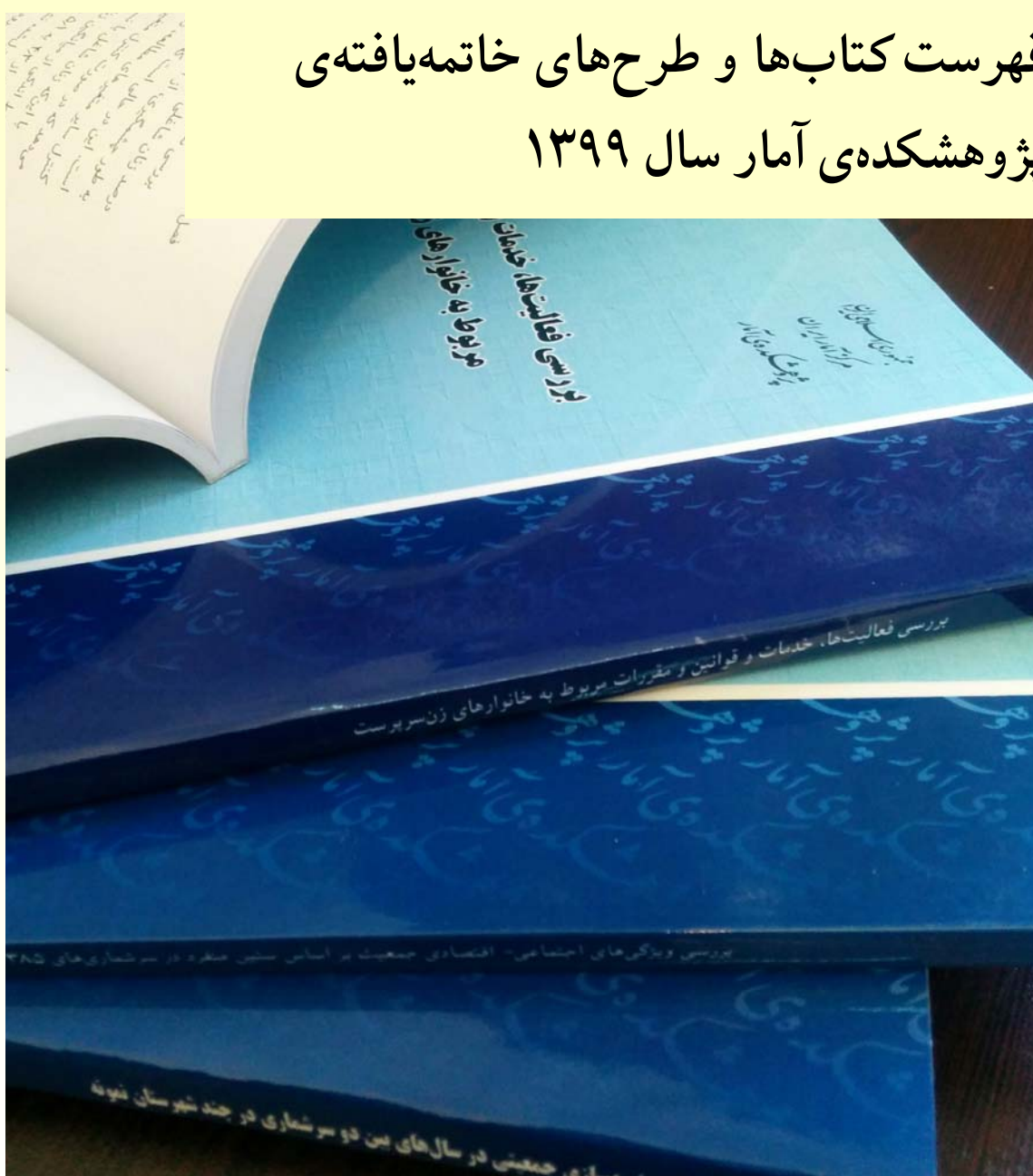

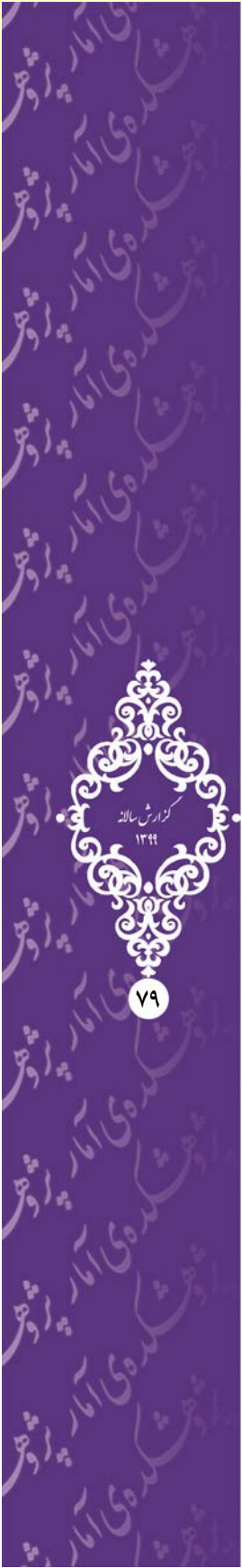
مجله‌های الکترونیکی موجود در کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار

- Journal of the Royal Statistical Society: Series C (Applied Statistics)
- Journal of Time Series Analysis
- Mathematical Population Studies: An International Journal of Mathematical Demography
- Oxford Bulletin of Economics and Statistics
- Scandinavian Journal of Statistics
- Sequential Analysis: Design Methods & Applications
- Survey Methodology
- Significance
- Sociological Methodology
- Statistica Neerlandica
- Statistics :A Journal of Theoretical and Applied Statistics
- Stochastic Analysis and Applications
- Stochastic Models
- Stochastics: An International Journal of Probability and Stochastic Processes
- Teaching Statistics

فهرست کتاب‌ها و طرح‌های خاتمه‌یافته‌ی پژوهشکده‌ی آمار سال ۱۳۹۹

کتاب‌های منتشر شده در پژوهشکده‌ی آمار سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان	مؤلفان / مترجمان
۱	روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای(ترجمه)	محمدرضا لعلی، جواد حسین‌زاده، مریم رضایی و مریم طالبی

